

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Liepa - July 29, 1966

Nr. 82

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GALVOSŪKIS KREMLIUI

IVAIRIAUSIOS PASTANGOS NUTEIGTI KREMLIŲ TAIKOS VIETNAME LABAI REMIASI PRIELAIDA, KAD SOVIETŲ VADAI TURĖJO IŽIURĖTI TO KARO PAVOJŲ JŲ PACIŲ KRAŠTUI. TAČIAU KOL KAS KREMLIUS NEDAWE JOKIO PAGRINDO MANYTI, KAD IR JIS TAIP PAT GALVOJA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nepaisant D. Britanijos ir Indijos premjerų nepasisekimų Maskvoje, kur jie bandė Kremlį įkalbėti sutikti su taika Vietname, su panašia misija į Sovietijos sostinę atvyko ir generalinis Jungtinių Tautų sekretorius U Thant. Tiesa, pastarasis turi ir asmeninių motyvų -- Kremliaus sutikimas yra reikalingas jo pareigų pratęsimui. Penkių metų terminas, kuriam jis buvo išrinktas, jau baigiasi. Sprendžiant iš sovietų spaudos atsiliepimų, Maskva turi jam reikalingų simpatijų. Kartu su Kremliaus valdovais jis kalbės ir apie eventualios taikos Vietname galimybes.

Ta proga kyla klausimas, ar Kremlius iš viso nori taikos, ar jam negeriau, jei Vietname tęsiasi karas, su kuriuo formaliai jis nieko bendro neturi ir tuopačiu nekuo nerizikuoja? Jei taip yra ištikro, ko gi Kremliuje ieškojo Haroldas Wilsonas ir Indira Ghandi? Spekuliacijas, kodėl Kremlui turi rūpėti taika gerai trumpai formulavo bostoniškis "Christian Science Monitor". Dienraštis taip samprotauja:

"Sovietų Sąjunga atsidūrė prieš skubią ir baisią dilemą. Ką daryti Vietnamo byloje, kai karo laimės pasisuko prieš komunistus ir amerikiečiai bombarduodami Hanoi ir Haiphongo naftos sandėlius dar daugiau

įsitraukė į tą karą? Sprendimai galėtų būti dvejopi.

Pirma, Kremlius galėtų sutikti su karčiais gyvenimo faktais ir tarti Šiauriniam Vietnamui liautis bandžius užkariauti Pietinį Vietnamą. Iš kitos pusės, Maskva galėtų padidinti savo pagalbą Hanoi režimui, kaip tai buvo iškilmingai sutarta Varšuvos pakto dalyvių deklaracijoje. Pirmasis kelias yra labai nemalonus, antrasis -- didžiai pavojingas.

Yra rimto pagrindo manyti, jog Kremlius dabar norėtų, kad karas Vietname iš viso nebūtų prasidėjęs, tačiau jam sunku dabar prisiversti imtis iniciatyvos konflikto užbaigimui. Mat, Kremlius pasisakymas už taiką: (a) pripažintų amerikiečių pergalę, (b) pirmininkautų 'tautinio išvadavimo karo', į kurio 'šventumą' Kremlius tiki, likvidacijai ir (c) duotų gerą progą Pekinui pulti sovietus už 'bailumą' ir 'bendradarbiavimą su JAV'.

Antra vertus, pasiūstyti pakankamai pagalbos Šiauriniam Vietnamui, kad tas galėtų atsilaukyti prieš amerikiečių persvarą, yra rizikinga. Visų pirma, tos pagalbos reikia labai daug. Antra, jei tos pagalbos visitiek neužtektų, sovietų prestižas patirtų dar didesnę smūgį.

Visai aiškiai kalbant, Sovietų Sąjunga nėra pa-

kankamai pajėgi, kad galėtų padėti komunistams sumušti JAV ir pietinius vietnamiečius. Sovietų pagalba galėtų tiktai konfliktą prailginti ir privesti prie dar didesnių sunaikinimų Šiauriniame Vietname.

Už tat Maskva atsidūrė prieš labai sunkų sprendimą. Remdama tai, ką ji vadina 'tautinio išvadavimo karu', bet kas iš tikro pasirodė esanti Hanoi imperialistinė avantiūra, Sovietų Sąjunga mato, kad tas veda prie grėsmės jai pačiai. Mes tikime, kad Maskva turi pripažinti tą faktą ir persvarstyti savo atsisakymą atvirai prisidėti prie karo sustabdymo žygių."

Taip atrodo Bostone ir turbūt panašiai D. Britanijoje ir Indijoje. Iš kitos pusės, faktas, kad Kremlius nenori skubiai veikti taikos labui, įrodo jog paprastai labai atsargūs jos valdovai dar nėra išitikinę jiems siūlomo recepto gerumu. Atrodo, kad jie dar skaičiuoja, jog karo užtęsimas gali padidinti jo priešų skaičių pačioje Jungtinėje Amerikos Valstybėje. Ir negali jiems dėl to priekaištauti. Pačios Amerikos spaudos lektūra juos privedė prie tos minties.

IŠ VISO PASAULIO

* NEGRŲ "JUODOSIOS JĖGOS" užtarė ir skatintojų yra įtakingą vietą JAV Kongrese turįs negrų kongresmanas Adam Cleyton Powell. "Juodosios jėgos" vadovus pavadinęs "naujos veislės katėmis", A.C. Powell pareiškė, kad jie savo tikslais artimesni negrų masėms ir simptomatiškesni jų aspiracijoms". Toliau dėsydamas, kad baltųjų remiamas ir finansuojamas senoji negrų vadovybė turėtų pasižalinti. Tai kartu ženklą, kad negrų vadovybėje didėja plyšys tarp nuosakliųjų ir radikalųjų vadovų.

* BRITANIJOS PREMJEKAS WILSONAS grįžo iš Maskvos ir pareiškė savo kabineto nariams Kremliuje radęs "mandagų susilaikymą" sprendžiant Vietnamo klausimą. Kremliaus vadovai neparodė jokio noro keisti savo nusistatymą tuo klausimu. Iš spaudos pranešimų galima spręsti, kad Maskvos dėmesys krypta į Europos problemas, neišskiriant dėmesio ir įvairiems vidaus sunkumams. Atrodo, kad Vietnamo problema paliekama spręsti kiniečiams, kurie linkę tą kovą testuoti "iki paskutinio vietnamiečio".

* PRISIEKUSIŲJŲ TEISMAS Chicagoje pradėjo svarstyti žudiko R. Speck bylą už nužudymą 8 jaunų slaugių.

Žudiko R. Speck sveikata taip soti po bandymo nusižudyti. Spauda rašo, kad žudiko advokatas bandysias įrodyti, jog Speck esąs psichiniai nesveikas.

* KOMUNISTINĖS RUMUNIJOS VYRIAUSYBĖ atšaukė rumunų tautinių šokių trupės vizitą Amerikoje. Motyvas -- nepritariama JAV politikai Vietnamu.

* OHIO TAUTINĖS GVARDIJOS daliniai, prisidėję prie naraminimo negrų riaušių Clevelande, liepos 26 d. atitraukė iš riaušių nuniokoto Hough Ave. rajono.

Rytmetis Lk. George ežere.

Vyt. Maželio nuotrauka

Misija prie Jungtinių Tautų priėmė Jaunimo peticiją

Liepos 22 dieną lietuvių delegacija išprel. Jono Balkūno, Dalios Bulgarauskaitės, Juozo Miklovo, Algio Šimukonio buvo priimta Amerikos misijoje prie Jungtinių Tautų New Yorke. Vestibiulyje delegaciją sutiko ir palydėjo misijos valdininkė p-lė Sylvia Rhodes. Priėmė p. G. Richard Monsen (Deputy Director of Public Affairs). Prel. Balkūnas pradžioje paaiškino vizito tikslą, peticijos esmę, papasakojo trumpai apie jaunimo stovyklavimą Dainavoje bei Kongresą Chicagoje. Po to įteikė Kongreso politinės komisijos deklaraciją pasaulio vyriausybėms kartu su Antikolonialinės Lygos lydraščiu ambasadoriui A.J. Goldbergui, kur prašoma priimti peticiją ir perduoti ją Jungtinių Tautų 24-ųjų komitetui. Kartu ambasadoriaus prašoma raginti kolonializmui tirti 24 komitetą įtraukti dienotvarkę klausimą dėl Sovietų Sąjungos paneigimo Lietuvos teisės būti nepriklausoma.

Užsimezgė malonus ir naudingas pokalbis tarp visų delegacijos narių ir p. Monsen. Perskaitęs pridedamuosius raštus p. Monsen pritariamai pareiškė, kad greitai laiku matysis su ambasadorium ir perduos delegacijos prašymą ir dokumentus. Priimdamas

JAV-se surinktų parašų ir surištų į 10 tomų peticiją užtikrino, kad JAV misija perduos peticiją 24-ųjų komitetui.

Pokalbio metu, kuris truko pusę valandos, p. R. Monsen ypač domėjosi pasaulio lietuviais, tame tarpe ir jaunimu iš 17 šalių suvykusiu į Kongresą Chicagoje. Tam tikram mūsų nusiteimui misijos atstovas labai teigiamai politiniu požiūriu įvertino vad. Jaunimo peticiją, po kurios parašai buvo renkami pasaulyje. Taip pat buvome maloniai nustebinti p. Monsen žinojimu lietuviškųjų aspiracijų, nors jis ir visai naujas žmogus New Yorke... neseniai sugrįžęs iš Prancūzijos. Išbuvęten ilgesnį laiką ir artimai susidraugavo su lietuviu diplomatu Baltrušaičio šeima Paryžiuje. Atsilankydavo ten ir į lietuvių parengimus. Šia proga delegacijos narys (ir fotografas) A. Šimukonis parodė jam nuotraukų iš paskutiniųjų lietuviškųjų parengimų Amerikoje: Dainavos, Kongreso, Liepos 8-sios demonstracijų bei Dr. K. Valiūno suruoštos Kongreso svečiams išvykos laivu aplink Manhattaną. "Kas išrinko komunizmą Lietuvai?" klausė demonstracijų plakatai ir p. Monsen pritarė reikalavimui Jungtinėms Tautoms tą klausimą ištirti. Laikė vizito buvo paliesti ir kiti

klausimai, susiję su Lietuvos bylos iškėlimu Jungtinėse Tautose.

Tokiu būdu malonaus vizito JAV misijoje prie Jungtinių Tautų metu buvo atsieltas pagrindinis tikslas: JAV-ųjų misijai įteikta peticija su parašais, surinktais šiame krašte. Būdamas pati 24-ųjų komiteto narys, JAV sutiko peticiją perduoti šiam kolonializmu besidominčiam komitetui, t. y. pabūti mūsų reikalo tarpininku. Šiuo didžios valstybės gestu, tam tikra dalimi, netiesiogiai daroma intervencija Jungtinėse Tautose Lietuvos bylos reikalu. Turint galvoje mūsų analogiškus atsiekimus kitų valstybių misijose (Australija, Canada, Colombia, Italija) ir U. Thanto principinį sutikimą peticiją priimti, galima šiandien tarti, kad žygyje į Jungtines Tautas pasaulio lietuvių bendruomenė padarė vertingą įnašą Lietuvos laisvei priartinti.

Juozas Miklovas

* SOV. S-GA įsteigė specialią ministeriją kovai su chuliganizmu miestuose.

Vilniaus filharmonija išsiuntė keturis solistus palinksinti Mažosios Lietuvos kolonistų. Solistai, žinoma, nei Didžiosios, nei Mažosios Lietuvos dainų dainininkai: Rubackis, Ambraška, Kicanova ir "repatriantas" Mackonis, Lotynų Amerikos liaudies dainų atlikėjas. (ELTA)

PRABILO APIE DARIŲ IR GIRĖNĄ

Savaitę prieš 33-ąsias Dariaus ir Girėno žuvimo metines, Vilniaus Literatūra ir Menas (liepos 9) paskelbė Kauno Politechnikos Instituto skandymo sekcijos pirmininko inžinieriaus J. Balčiūno straipsnį, kuriame pagaliau atskleista Dariaus ir Girėno palaikų atradimo istorija, išstius aštuonerius metus buvusi gaubiamą pusiau prasitarimų, pusiau nutylėjimų šydu.

1958 metų birželio 14 dieną Vilniaus radijas pranešė, kad to mėnesio pradžioje buvo atrasti Dariaus ir Girėno palaikai, karstuose aklinau užmūryti Medicinos fakulteto rūmų rūsyje. Tas radijo pranešimas buvo paremtas tą dieną Tiesoje atspausdintu buvusio civilinio laivūno (dabar rašytojo) J. Dovydaičio pranešimu, kuriame buvo paaiškinta, kad vokiečiams pasikėsinus paimiti varinius karstus, "Grupė Kauno patriotų, padedant medicinos fakulteto sargams, prasiskverbė į vidų ir, negalėdami karstų išgabenti,

juos nunešė į rusų. Per naktį sienoje buvo paruošta slėptuvė ir joje karstai buvo aklinau užmūryti". Paskui ilgą laiką (t. y. 16 metų) nebuvo žinoma, koks likimas ištiko karstų slėpėjus ir kur didvyrių kūnai. Vilniaus radijas tą pranešimą pakartojo kelis kartus. Pranešimas buvo baigiamas žodžiais: "Šis įvykis sutaps su laktūnų žuvimo 25-mis metinėmis, kurias mūsų respublikos visuomenė ruošiasi tikamai pažymėti".

Tai buvo pirmas viešas prabilimas apie Darių ir Girėną Lietuvoje nuo 1943 metų vasaros. (Tuo metu po truputį jau buvo prasidėjęs ir kitų Stalino laikais neišdrįstų garsiai ištarti vardų minėjimas). Tačiau, išskyrus radiją, to J. Dovydaičio pranešimo tada nepakartojo nei vienas kitas Vilniaus laikraštis. J. Dovydaičio jau buvo prasiartata, kad skubiai ieškoma prideramos vietos didvyrių kapui ir paminklui. Liepos 17 dieną (Nukelta į 2-ą pusl.)

PRABILO APIE DARIŲ ir GIRĖNĄ

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

(1958 m.) turėjo būti iškilmingos naujos laidotuvių ir 25 metų nuo lakūnų žuvimo sukakties minėjimas.

Tačiau vietoj žadėtų iškilmių Kaune (ar Vilniuje), kuklios iškilmės buvo surengtos tik lakūnų žuvimo vietoj, Soldino miške (dabar Lenkijos teritorijoje). Jis tas pagerbtuvės buvo nurykę Povilas Rotomskis (dabar Jauimrės, buvęs "kultūrinių ryšių" organizatorius), Dariaus dukterė gydytoja Nijolė Maštarienė, buv. generolas Urbšas, sklandymo stoties viršininkas Z. Brazauskas, rašytojas A. Bieliauskas ir kompartijos centro komiteto įstaigos atstovas Vytautas Zinkevičius (dabar Sov. ambasadoj Washington). Tiesa paskyrė Dariaus ir Girėno žygiui paminėti vedamąjį straipsnį ir išties puslapį priekaištų Lietuvos vyriausybei ir Amerikos lietuvių visuomenei už nepakankamą žygio rėmimą ir vėliau nepakankamą žuvusių didvyrių pagerbimą... Bet nei žodžio apie palai-kų atradimą.

Nuo to laiko ir liko neišskū, buvo, ar nebuvo atrasti dingę karstai ir kiek iš viso buvo tiesos 1958 metų birželio 14 dienos J. Dovydaičio pranešime. Tik dabar inž. J. Balčiūnas konkrečiau ir patikimiau atpasakoją didvyrių palaikų paslėpimo ir atradimo istoriją, nors ir joje yra neišaiškintų spragų.

Nurodęs iš gandy tegirdėtas priežastis, kodėl karstai buvo laikomi Medicinos fakulteto koplyčioj (perkelti iš mauzoliejaus), inž. J. Balčiūnas pasakoja:

"Kauną užplūdo vokiškieji okupantai. Po "apsaugos" skraiste jie grobė, naikino kultūros vertybes. Išliko pavojus ir karstams su lakūnų palaikais. Imitavus vokiečių sargybą, jie buvo pervežti Vytauto bažnyčion. Bet rusiai čia buvo drėgni, ir karstus teko gražinti universitetan.

"Frueris paskelbė totalinį spalvotų metalų rinkimo vajų. Vokiečių karininkai ir rudmarškiniai landė po žmones, įstaigas, namus, surašinėdami ir rinkdami spalvoto metalo gaminius, neaplenkdami net durų rankenų. Hitlerinis įgaliotinis užsuko ir į medicinos fakultetą. Kai, prisirašęs ilgiausį daktų sąrašą, įkišo nosį koplyčion, su džiaugsmu užsirašė: "Du karstai, variniai". Išitikinęs, kad jie netuštinti susidomėjo, kas tie vyrai lakūnų šalmais. Darbuotojai paaiškino, jog tai perskridusių Atlantą lietuvių lakūnų Dariaus ir Girėno palaikai.

-- Kas Lietuviai perskrido Atlantą? -- stebėjosi hitlerininkas ir dar kartą apžvelgė lobį. Greitai karstais susidomėjo gestapas (slaptosios policija). Žadėjo pakeisti kitais -- "geresniais". Visi suprato tą okupantų "gudrybę", -- gestapas tokiu būdu tikėjosi sunaikinti narsųjų lakūnų palaikus.

"Vieną 1942 m. vasaros poptę prof. Šiaulys (prof. Benediktas Šiaulys, farmacijos katedros vedėjas, 1925-27 metais studijavęs Harwardo, ir Western Reserve universitetuose, Jungt. Valstybėse), pasikvietęs patikimus universitete gyvenusius žmones Riaubą, Beržinską, Štriupkus, paaiškino:

-- Buvusio aeroklubo lakūnai nori paslėpti Dariaus ir Girėno karstus ir prašo mūsų pagalbos. Visa tai turi likti paslaptėje. Karstus numatė paslėpti rūsyje, prie katilinės esančioje nišoje.

"Vakare, kai visi sumigo, tal-kūninkai atvežė plytas ir paruošė skiedinį. Iš kiemo, per lavoninę, paruoštą medžiagą su nešė į rūsy. Po to karstus liftu nuleido rūsin ir, sudėję vieną ant kito, patalpino nišoje. Tal-kūninkaujant dviem mūrininkams, iki aušros išaugo nauja siena. Prof. Šiaulys dar kartą visus įspėjo -- įėjus gestapas tardytų, sakyti, kad karstus išsivežė atvažiavusi kažkokia vokiečių mašina.

"Ir išties, praėjus kelioms dienoms, okupantai smudė, kad koplytėlė tuščia. Prasidėjo tardymai ir ieškojimai. Gestapininkai šaukė, kad tai bolševikų darbas, ir ypač kibo prie rūmuose gyvenusių tarnautojų. Tačiau šie kartoją vieną ir tą patį: karstus išvežė vokiečių kareiviai. Okupantai nieko negalė-

jo padaryti.

"Laikas bėgo. Tuoj pat po karo mirė prof. Šiaulys. (Iš tikrųjų prof. Šiaulys mirė tik 1957 metais, 1951-56 metais, tuose pačiuose rūmuose, kur buvo paslėpti karstai, jis buvo fakulteto dekanas. E.), vėliau mirė Beržinskas, Riauba. Buvusiame universitete nebegyveno ir Štriupkai. Net daugelis universiteto darbuotojų susigyveno su ta mintimi, kad palaikus sunaikino hitlerininkai."

Toliau rašo:

"Valstybinio Dailės instituto diplomantas V. Mačiūka (skulptorius ir poetas, E.), rinkdamas medžiagą diplominiam darbui "Dariaus ir Girėno paminklas", susidomėjo lakūnų karstų likimu. (Pasakotojas nemini, kada: prieš ar po Dovydaičio pranešimo, kad karstai atrasti, E.). Jis, susižinojęs su kitais suinteresuotais asmenimis, ryžosi surasti lakūnų palaikus. Prasidėjo ieškojimai. Apklausti instituto (Medicinos instituto, kuris yra buv. Medicinos fakulteto patalpose, E.) darbuotojai tik spėliojo, kad karstai gali būti paslėpti kažkur institute. Liko tokia galimybė: docentas J. Riauba, mirusio senojo Riaubos sūnus. Jis gimė ir augo universiteto rūmuose, pro jo smalsias paauglio akis vargu ar galėjo praslysti toks įvykis. Tačiau, kas ir kada karstus užmūriję, nežinojo ir Riauba. Tėvas prieš mirtį išsitaręs, jog jie yra rūsyje, ir kad tiksliai apie tai žino Štriupkai. Pagaliau siūlo galas atvedė prie tikslo -- pensininkas Štriupkus parodė vietą, kurioje užmūriję karstus."

Kada tai buvo, Balčiūnas nemini. Tik sako, kad buvo sudaryta ekspertų komisija, kuri nustatė, kad 1946 metų potvynio metu, pro ventiliatoriaus angą vanduo buvo užliejęs užmūrytą patalpą. Nors kūnai buvo ir balzamuoti, nuo vandens jų audiniai labai suirę, net sunykę, vėl balzamuoti nebeįmanoma. Komisija nutarė, kad lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno palaikus tikslingiausia palaidoti. Jie buvę iškilmingai (?) palaidoti... 1964 metų liepos 12 dieną Kaune... sovietinių karių kapinėse.

Jeigu palaikai buvo atrasti tada, kai buvo pirmą kartą apie tai paskelbta, tai yra, 1958 metų birželio pradžioj (o kad turėjo būti tada rasta, beveik nėra abejojimo, nes jau tada buvo nurodyta, jog karstai atrasti medicinos fakulteto rūmų rūsy užmūrytoj slėptuvėj), tai dabar paaiškėja, kad ekspertų (turbūt netiek medicinos, kiek politikos ekspertų) komisija šešerius metus svarstė, ką su tais palaikais daryti. Nors 1958 metais kalbėjo apie visuomenės rengimąsi palaidoti lakūnų geriausių vietoj ir pastatyti paminklą, "ekspertai" pagaliau Lietuvos didvyrius palaidojo... okupantų kapinėse. Ir vietoj žadėto paminklo, kaip pasakoja J. Balčiūnas, "išaugo naujas kapas sumorališkesiems lentomis ir frašais: S. DARIUS, 1896.I.8 -- 1933.VII.17. S. GIRĖNAS, 1893.X.7 -- 1933.VII.17." Dvejus metus teko laukti, ligi rašytojų laikraščioje tapo prastarta, kada ir kur palaidoti.

Skulptorius V. Mačiūka savo diplominį darbą atliko puikiai: sukūrė labai įspūdingą Dariaus ir Girėno reljefinį portretą. Bet paminklo dar nėra ir, turbūt, ne bus (visi skulptoriai dabar įkinkyti lėpdyti paminklus Leniniui, jo šimtojo gimtadienio progai). Dariaus ir Girėno žuvimo metinės tik šiuo papasakojimu atžymėjo Literatūra ir Menas. Tiesa, kuri prieš aštuonerius metus buvo labai gausiai apie juos prabilusi, šįmet liepos 17 dienos

rytą skelbė sovietinio metalisto šventę, o pro Dariaus ir Girėno sukaktį praėjo tylomis, lygiai kaip ir visi kiti Lietuvos skaityti gaminamieji laikraščiai.

(ELTA)

Dariaus ir Girėno žuvimo vietoj, liepos 17 dieną, prie esamojo paminklo atidaryta nauja memorialinė lenta. Ją pasirūpino Vroclave (buv. Breslau) gyvenantieji lietuviai. Ten yra Lenkijos Lietuvių Visuomeninės Kultūros draugijos skyrius.

(ELTA)

P.p. Kajeckai, pastaruoju metu, Valstybės Departamento kvietimu, dalyvavo Marinių paraded; Jie taip pat dalyvavo Saudi Arabijos Karaliaus Faisal laivyno paraded -- jojo ir JAV Prezidento Johnson garbei suroštuose priėmimuose bei prof. ir ponios O. Janse priėmime.

Š. m. rugpj. 1 d. p.p. Kajeckai dalyvavo Ambasadoriaus ir Ponios Averell Harriman ruošiamame priėmime p.p. Luci Johnson ir Pat Nugent garbei, kur pakviesti Dipl. Misių šefai su žmonėmis.

MIRĖ RAY T. MILLER

Neseniai Clevelande mirė Ray T. Miller, buvęs demokratų partijos ilgametis vadovas, Clevelando burmistras 1933 metų laikotarpiu. Tais metais, pradėjęs rengti lietuvių kultūrinį darželį, pastatant jame dr. Jono Basanavičiaus paminklą, kaip miesto atstovas, Miller dalyvavo su Lietuvos ministru B.K. Balučiu darželio iškilmėse. Miller mirė 73 metų amžiaus.

III-os Dainų Šventės K-to pirm. dr. S. Biežis padeda Jaunimo Centre vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. V. Noreikos nuotrauka

GERIAUSIAS METŲ PREKES DOVANAS JŪSŲ GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS USSR

Jūs galite pirkti firmoje PODAROGIFTS, INC. Jūsų pataravimui PODAROGIFTS, INC. parodys salėje tik ką gauti "LAIMĖTOJAI" tarptautinėse

parodose:

Susipažinkite su naujausiu modelių automobilio "MOSKVIČ" — jis neapvils jus bet kokiame kelyje.

Apžiūrėkite pagerintos kokybės MOTOCIKLĄ "IZ-PLANETA" — TELEVIZIJOS aparatai naujausios konstrukcijos. FOTO APARATAI — su patobulintais objektyvais, pagamintais iš ypatingo stiklo. — Ekonomiški ŠALDYTUVAI — Elegantiški KAILIŲ PALTAI ir KEPURĖS iš pagarsėjusių rusiškų kailių. — AUDINIAI įvairiausių spalvų ir raštų. — Pagarsėję rusiški DELIKATESAI: grūdinė ikra, konservuoti krabai "ČATKA" ir "AKO", o taip pat kiti maisto produktai.

VISA TAI JŪS GALITE PIRKTI PĖS MUS!

Pirktos prekės pristatomos Jūsų giminėms SPECIALIOMIS ATPIGINTOMIS KAINOMIS — NERIBOTAS KIEKIS — BE MUITO — BE KITŲ MOKESČIŲ. — PODAROGIFTS, INC. garantuoja skubų, tikslų dovanų pristatymą ir pranešimą apie jų gavimą.

Reikalaukite naujų mūsų katalogų, kuriuose rasite pasirinkimui daugybę pramonės gaminių ir maisto produktų.

DOVANŲ PAŽYMĖJIMAS — geriausias būdas užsakyti dovanas savo giminėms USSR!

- JIS ŽYMIAI SUPRASTINS užsakymų formalumus.
- ISPILDYS bet kokius Jūsų giminių pageidavimus.
- PATENKINS juos pasirenkant užsakytų prekių pagal savo skonį ir jų kokybę.
- PADĖS suderinti Visasajunginės importo-eksporto "VNEŠ-POSYLTORG" priimti užsakymus kitų įmonių prekės, nenurodytoms kataloge.
- NUSTEBINS JUS SAVO PIRKĖJISKA SPECIALYBE.

Išimtinai palankiomis kainomis — KELIALAPIAI Jūsų artimiesiems, gyvenantiems USSR į PUKIAUSIUS KURORTUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Jų vaizdai išstatyti Parodinėje Salėje — PODAROGIFTS, INC.

Rašykite, skambinkite, reikalaukite informaciją iš PODAROGIFTS, INC., vienintelės firmos JAV-se turinčios specialią sutartį su V/O "VNEŠ-POSYLTORG" išpildyti dovanų užsakymus Jūsų giminėms USSR.

PODAROGIFTS Inc.

220 PARK AVENUE SOUTH (corner 18th Street)
New York, N. Y. 10003. Telefonas: 212 — 228-9547

Tuos ir kitus daiktus Jūs galite užsakyti per kurį iš mūsų agentų ar atstovų turinčių savo įstaigas daugelyje miestų Jungtinėse Valstybėse.

SIOMIS DIENOMIS BUVO ISLEISTA NAUJA LIETUVISKA PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKSTELĖ "AURELIA" IDAINUOTA AURELIOS PAUKSTELIENĖS-JARAITĖS — SU MEL DOKICH IR JO ČIGONŲ AKOMPONAVIMU.

SIĄ GRAŽIĄ ROMANTISKĄ PLOKSTELĖ CLEVELANDE GALIMA ĮSIGYTI DIRVOJE, PAS H. JOHANSONĄ, 20930 PRYDAY AVE. IR IZ. SAMO BRANGENYBIŲ KRAUTUVĖJE, E. 185 GT. (LA SALLE NAMUOSE). KAINA — 5 DOL.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAR ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanovskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

4½% ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.
1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650
HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
PHONE 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MAŽOJI SPAUDA

Viename iš daugelio biuletenių, prisiunčiamų įvairiausių amerikietiš-
kų organizacijų, randa-
me išidėmėtinas mintis
apie mažosios spaudos
reikšmę.

-- Amžiuje, kada ver-
žiamasi į platybes, kada
dydis ir apimtis pasida-
ro vyriausybės ir pra-
monės būtinybė, džiugiu
matyti darbą, kuriame
pasisekimas glūdi ne
vien tik dydyje ir apim-
tyje. Tai mažųjų miestų
lokalinė spauda.

Amerikoje yra virš
8000 t.v. vietinių "ho-
metown" laikraščių. Jie
pasiekia apie 32 mil.
šeimų. Kai didieji dien-
raščiai kovoja su konkuren-
tais dėl tiražo (tuo
pačiu ir dėl skelbimų
kainų), kenčia nuo strei-
kų, mažieji tuo pat me-
tu džiaugiasi tiražo au-
gimu.

Negana to, mažieji ir
nepriklausomieji laik-
raščiai yra ir nepriklau-
somos minties reiške-
jais. Be jų nebūtų ir
spaudos laisvės. Be jų
neturėtume bendruome-
ninio gyvenimo vaizdo,
be jų neišryškėtų ir ne-
išsikristalizuotų nuo-
monės, siekiančios vi-
suomenės sentimentą ir
dienos aktualijas.

Tikrumoje, be jų tūk-
stančių redaktorių ir
spaudos žmonių, kurie
sudaro sąlygas reikštis
spaudos laisvei, toji lais-
vė dingtų kartu su visuo-
menės laisve. Taigi, lo-
kalinis laikraštis yra
mažosios pramonės
dalis, atliekanti labai di-
delį darbą.

Šios biuletenio min-
ty, jei būtų patiekto
vieno kurio lietuviško
laikraščio redaktoriaus
originalia forma, susi-
lauktų priekaišto, kad
tai pasigyrimas, išsi-
aukštinimas ar pan.
Nes gi lietuvių visuome-
nėje žinojimas visko,
patirtis, savo pozici-
jos įvertinimas stovi
aukščiau už visuomenės
nusistatymą, už jos nuo-
monę. Lietuviškoje spau-
doje vyrauja daugiau ofi-
cialumo, o ne atvirumo
tendencija.

Esame išsiauginę
naujų laikų bajoriją, ku-
rioje vyrauja pavardės
ir titulo vyresniškumas,
tik jau ne nuomonės lais-
vės gerbimas. Nukenčia
dėl to ne tik mūsų spau-
da, bet lygiu būdu nuken-
čia ir visos pastangos,
gera valia skiriamos
visuomenės labui. Gi ir
mūsų lietuviškoje visuo-
menėje organizacinė
veikla, pavienių asme-
nų laimėjimai, didesnės
organizuotos apraiškos
yra lydimos ne tiek šab-
lono ir nežinia kieno nu-
braižytų planų, bet žmo-
giškosios galvosenos ri-
zika laurus laimėti ar
vietomis ir suklysti.

Nemanytume, kad tik
pripuolamai Draugo Ker-
tinės Paraštės vedamąjį
rašant k. br.(adūnas)
prasitarė "O kodėl po
kiekvieno išskirtinio lie-
tuviškojo gyvenimo įvy-
kio viešai ir plačiau
spaudoje neparašyti: kas
ir kaip buvo padaryta ar
nepadaryta, kas pasiekta
ko nepasiekta? Juk to-
kie pasiūlymų duoti
apsčiai naudos įvai-
riems planavimams atei-
tyje".

Pasikeitimas nuomo-
nėmis per spaudą ir su-
daro tas galimybes, ku-
rios reikalingos plačia-
me krašte išsiskirsčiusi-
siai bendruomenei. Savo
apimtim nedidelė lietu-
vių spauda, bet ji įvairi,
reikalinga ir naudinga.
Ir spauda -- žmonių dar-
bo vaisius. Todėl ir ji
nėra be klaidų. Jų iš-
vengti sunku vien tik į
kitų reikalavimus atsi-
žvelgiant. Klaidų leng-
viau išvengsime ir spau-
doje rašantiesiems va-
dovaujantis sąžine ir tie-
sos siekimais.

Redaktoriai vieni, be
bendradarbių ir visuo-
menės tautos vargų ką
gali atsiekti. Spaudą
akylai sekdamas ir jai
didelį dėmesį visą gy-
venimą skyręs PLB
pirm. J. Bačiūnas nese-
niai prisiuntė iškirptą sa-
kinį iš Capper's Weekly
-- "Jei pamatysite re-
daktorių, kuris visiems
įtinka, nematysite jo nei
sėdinčio nei stovinčio, o
gulščią, ir aplinkui labai
daug gėlių."

(J.Č.)

Linksmi nusiteikę klausosi pašnekesio Dainavoje.
Ged.Naujokaičio nuotrauka

JAUNIMO KONGRESO NUTARIMAI

Pirmasis Laisvojo
Pasaulio Lietuvių Jau-
nimo Kongresas, įvy-
kęs 1966 birželio 30 -
liepos 3 dienomis Chi-
cagoje, Jungtinėse Ame-
rikos Valstybėse, ir at-
stovaujęs Argentinos,
Australijos, Austrijos,
Belgijos, Brazilijos, Di-
džiosios Britanijos, Itali-
jos, Jungtinių Amerikos
Valstybių, Kanados, Ko-
lumbijos, Naujosios Ze-
landijos, Prancūzijos,
Švedijos, Šveicarijos,
Urugvajaus, Venezue-
los bei Vokietijos lie-
tuvių jaunimui, paskai-
tomis, simpoziumais
bei diskusijomis aptar-
ęs išeivijos lietuvių jau-
nimo tikslus, siekimus,
pareigas ir uždavinius,
iškilmingai pareiškia:

LIETUVIŲ TAUTOS REIKALU

Kongresas reiškia ti-
kėjimą lietuvių tauta, tu-
rinčia žmonijos istorijoje
savo vietą ir misiją, ypač
dabartiniais lai-
kais, kai pasaulio tau-
tos suartėja bendrie-
siams žmonijos tikslams
siekti ir vykdyti.

Todėl Kongresas di-
džiuojasi visais tais lie-
tuviais, kurie sunepalau-
žiama viltimi ir pasiau-
kojimu dirbo ir dirba
savo tautos gerovei ir
ateičiai, ypač Lietuvos
jaunimui, savo valią iš-
reiškusiu 1941 metų su-
kilimu prieš okupantą,
didvyriškais partizanų
kovomis, rezistenciniu
pasipriešinimu ir kitais
žygiais.

Išeivijos lietuvių jau-
nimas, tęsdamas tauti-
nias darbus svetur reiškia
savo tautai ištikimybę ir
ją vykdo šiais dar-
bais.

Pasisako už Jungtinių
Tautų Chartos ir Žmo-
gaus Teisių Deklaraci-
jos visuotinį įgyvendini-
mą, laiduojantį valstybi-
nio apsisprendimo, kul-
tūrinio savitumo, religi-
jos, žodžio, sąžinės ir
kitas teises bei laisves.
Tokių teisių ir laisvių
taip pat privalo lietuvių
tauta, turinti ilgaamžę
istoriją, tautinę savo kul-
tūrą ir nepriklausomo
gyvenimo tradicijas. Dėl
to Kongresas dabartinę
Lietuvos okupaciją, įvyk-
dytą klasingu sovietinės
Rusijos ir nacinės Vo-
kietijos susitarimu, lai-
ko neteisėtu prievarti-
niu aktu, pavertusiu Lie-
tuvą Sovietų Sąjungos da-
limi su vaisiais iš to ky-
lančiais kolonizaciniais
padariniais -- išnaudo-
jimu, naikinimu, nutau-
tinimu ir nuvertinimu.

Kadangi aukščiau mi-
nėtos teisės ir laisvės
yra visos kultūringosios
žmonijos laimėjimas,
dėl to visų kultūringų
žmonių jos turi būti gi-
namos ir saugojamos.
Lietuvių išeivijos jau-
nimas, brėsdamas kar-
tu su teisių bei laisvių
idealo išitvirtinimu žmo-
nijoje, pasižada ne tik
pats dėl šio idealo kovo-
ti, bet kartu kreipiasi ir
į kitus:

1) Didžiuojasi Lietu-
vos jaunimo atsparumu
okupanto užmačioms,
didžiai vertina jo pas-
tangas išlaikyti tautinę
savo individualybę ir ti-
ki, kad jis nesusigundys
komunizmo skraiste den-

giama rusiško impe-
rializmo siekimais, ir
linki ištvermės ir ryž-
to.

2) Prašo rusų tautos
jaunimą suprasti lietu-
vių tautai daromą žalą ir
santykius su Lietuvos
jaunimu grįstine režimo
tironija ir komunizmo nu-
sikaltimais, bet gerų kai-
mynų susipratimu ir pa-
garba.

3) Kviečia pasaulio
jaunimą, su kuriuo kar-
tu laisvėje gyvena, padė-
ti kovoti už Jungtinių
Tautų Chartos ir Žmo-
gaus Teisių Deklaracijos
principų taikymą visoms
pasaulio tautoms, ne tik
didelėms, bet ir ma-
žoms, ne tik šiaurės, bet
ir anapus Geležinės už-
dangos.

Kongresas tiki, kad
yra atėjęs metas žmo-
nijos santykiuose atsi-
sakyti jėgos bei domi-
navimo ir juos grįsti tei-
singumu bei brolišku-
mu, ta ekumenine dva-
sia, kuri savo išraišką
rado neseniai įvykusiame
Vatikano suvažiavime.
Tokioms viltims Kongre-
sas laukia visų tautų jau-
nimo ir paramos, ir tai
būtų visų gražiausia, ką
jis pasauliui galėtų duo-
ti.

Tokios mūsų viltys, ku-
riomis tikime, ir sieki-
mai, kuriems ryžtamės.
Bet norėdami kitų tal-
kos, taip pat ir patys
turim būti stiprūs ir pa-
jėgūs.

Tai priklauso nuo mū-
sų vieningumo ir orga-
nizuotumo. Tokį vienin-
gumą ir organizuotumą
mums laiduoja Pasaulio
Lietuvių Bendruomenė,
laisvojo pasaulio lietu-
vius jungianti lietuviškos
pagrindų ir vykdanči
bendruosius tautinius jų
tikslus Lietuvių Chartos
principais. Dėl to Kon-
gresas skatina laisvojo
pasaulio lietuvių jaunimą
visu plotu jungtis į
Pasaulio Lietuvių Bend-
ruomenę, kurios inicia-
tyva bei parama taip pat
įvykdytas ir šis pirmas
Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresas, pa-
sirenkęs savo šūkiu
"Mūsų jėgos, mūsų ži-
nios laisvai Lietuvai
Tėvynei".

Tad į darbą išlaikyti
išeiviją Lietuvai ir jau-
nimą Lietuvos ateičiai!

JAUNIMO KONGRESŲ REIKALU

Pasaulio Lietuvių Jau-
nimo Kongresas buvo pir-
masis žingsnis lietuvių
jaunimo bendravimui ir
bendradarbiavimui visos
lietuvių išeivijos mastu.
Todėl Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresai turi
ir toliau būti vieta, regu-
liariai telkianti ir jun-
gianti jaunimą bendram
tautiniam darbui ir sie-
kimams. Kongresų šauki-
mo iniciatyvos ir toliau
prašoma imtis Pasaulio
Lietuvių Bendruomenės
Valdyba.

LIETUVIŲ SPAUDOS REIKALU

Lietuvių spauda, būda-
ma tautinės kultūros ryš-
ki ir svarbi dalis, reika-
linga jaunimo dėmesio ir
paramos.

Atskiro dėmesio nusi-
pelno žurnalas Lituanus
ir Lietuvių Enciklopedi-

ja anglų kalba, skiriami
lietuvių kultūros repre-
zentacijai ir teikią lie-
tuvių tautos mokslo, kul-
tūros ir gyvenimo pa-
grindines žinias.

JAUNIMO ŽIDINIŲ REIKALU

Kongresas skatina
lietuviškų institucijų ir
bendruomenių vadovy-
bes vietovėse, kur tik
įmanoma, steigti jauni-
mo židinius, tuo suda-
rant geresnes realias są-
lygas jaunimui burtis,
bręsti ir veikti.

PASaulio LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS REIKALU

Pasaulio Lietuvių Jau-
nimo Kongrese dalyvavu-
sių lietuvių studentų są-
jungų nariai ir vadovai,
išdiskutavę bendros stu-
dentų organizacijos svar-
bumo reikalą, sutarė iš-
teigti Pasaulio Lietuvių
Studentų Sąjungą. Sąjun-
gos veiklą koordinuoja
Pasaulio Lietuvių Stu-
dentų Atstovybė.

POLITINIS ORGANIZACIJOS REIKALU

a) Kongresas, apsvars-
tęs reikalą ir galimy-
bes jaunajai kartai jung-
tis į bendrą lietuvių po-
litinės veiklos organiza-
ciją, laiko, kad dabarti-
nis politinės vadovybės
sudarymo būdas partiniu
ar sroviniu pagrindu yra
tokio išjungimo kliūti-
mi.

Iš Jaunimo Kongreso. 1) Atvykusieji į JK iš Australijos ir Ar-
gentinos registruojasi. 2) TRAUKIA SUTARTINĘ. 3) Kongreso
dalyvės - Vanda Endriukaitė, Regina Sakalauskaitė ir Marina
Auderytė iš Vokietijos ir Kristina Stankaitė iš Clevelando
dalina pirmąsias išspūdžias. Ged.Naujokaičio nuotrauka.

Kitoje aplinkoje išau-
gusi jaunoji karta nėra
organizškai susijusi su
išeivijos atsineštais po-
litiniais lietuvių jungi-
niais. Siekdamas efek-
tingo organizacinio ap-
jungimo, Kongresas ti-
ki, jog politinė lietuvių
išeivijos vadovybė turi
būti sudaryta demokra-
tinio būdu, ją sudarant
remiantis gyvomis vi-
suomenės jėgomis, o ne
paveldėjimo principu ar
fiktiviais politiniais vie-
netais.

b) Kongresas mano,
jog per daugelį metų es-
miškai nesikeitus įvai-
rių centrinių politinių
institucijų vadovybių są-
statui ir to pasėkoje iš-
gyvenus vienodumui bei
kūrybiniam lėkštumui,
reikia plataus politinės
vadovybės sąstato pa-
keitimo, kuris išskeltų lie-
tuvių politinę veiklą į da-
barties reikalavimus ata-
tinkantį ir veiksmingesnį
lygį. Kol bus paruoštas
kelias demokratiniam po-
litinės vadovybės suda-
rymo būdai, Kongresas
kviečia politinius jungi-
nius deleguoti naujų žmo-
nių į esančias politinės
veiklos pozicijas.

c) Siekdamas sustip-
rinti darbą už lietuvių
tautos interesus ir jung-
ti į tą darbą visus lie-
tuvius, Kongresas prašo
Pasaulio Lietuvių Bend-
ruomenę, Vyriausią Lie-
tuvos Išlaisvinimo Ko-
mitetą ir kitus atskiruo-
se kraštuose veikiančius
politinės veiklos viene-
tus dar šiais Jaunimo Me-
tais sušaukti konferen-
ciją ar konferencijas rei-
kalingoms reformoms
paruošti.

(Nukelta į 6 pusl.)

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

NARCIZO ŽENKLE

Pagal vieną senovės graikų padavinį, kažkoks Cefizas turėjo sūnų -- be galo gražios išvaizdos jaunuolį. Aišku, tokį gražuolį įsimylėdavo daug merginų, o ypač viena, vardu Echo. Bet nuo to laiko, kai sykį išvydo savo atvaizdą fontano vandenyse, vaikinas į jokią mergaitę nebekreipė dėmesio, o tik į save. Jis taip save įsimylėjo, taip savimi pasidarė patenkintas, kad į nieką kitą nebežiūrėjo ir nesimėgavo, kaip tik savo paties atvaizdu vandenyje. Svaigdamas savo gražybe ir norėdamas dar arčiau susiliesti su savo atvaizdu, kartą, akim apraibęs ir galvai susisukęs, jis įkrito į vandenį ir prigirė. Tada atskubėjo nimfos, trokšdamos puošniai palaidoti jo gražųjį kūną. Bet ant dugno atrado tik gėlę, kurią jos nuo to laiko ir pavadinio šio paiko berno vardu -- Narcizas.

Vėliau kai kurie graikų civilizaciją pažinusieji žmonės narcizu ėmė vadinti tokį asmenį, kuris labiausia myli, žavisi, didžiujasi ir nepaprastai iki apkvaišimo būna patenkintas tik savimi. O tokį reiškį dar vėliau kiti mokytiniai pradėjo vadinti narcizmu.

Narcizų ir narcizmo dabar apstu mūsų gyvenime, ypač Amerikoje, ir dažnas, jeigu ne kiekvienas, tai vienur, tai kitur skęstame jo saldžioje pagundoose. Matome šios nelabai kvapnios, bet gražios gėlės žiedų ir mūsų tautos vaduose, ir politikuose, ir dvasininkuose, o ypač kiekiau dolerių šarvuotose ar meninės kūrybos ugnimi liepsnojančiose asmenybėse.

Kai pernai londoniškė Nidos klubo leidykla paskleidė skaitytojams mūsų puošniausios losangeliečio laureato Jurgio Gliados "Agoniją" -- veikalą apie paskutines Lietuvos nepriklausomybės žlugimo dienas, -- knyga sulaukė gražaus pasisekimo, skaičiuojant ir spaudos dėmesio ir buvo greit išpirkta, kiek Nidos klubas, pirmiausia apdalinęs savo narius, pateikė atlikusių egzempliorių laisvajai rinkai. Tai ne dažnas ir todėl maloniai pažymėtinas pasisekimas.

Ta proga netrukus tris kartus rašiau Dirvoje savo įspūdžius apie autorių ir pastabas apie veikalą, nuoširdžiai girdamas jo darbštumą, produktivumą bei itin sveikintą užsimojimą tokio žanro užmačios, o ypač jo įgalėjimą išlikti daugmaž bešališku šių vis dar labai jautrių ir keblių temų vystymuose. Mano įspūdžiai buvo mažiau palankūs, riboti ar ir visai skirtingi tik dėl dviejų dalykų. Pirma, -- kad pats veikalas rašytas lyg per skubiai, sukonstruotas pernelyg baltom siūlėm, prikimštas visai nereikalingo balasto, tam Lietuvos tragedijos momentui nebūdingų filosofavimų bei istorinių paralielių, neišvalytas nuo smulkių klaidų ar riktų ir neturintis užtenkamai gero stiliaus, plačiau nekalbant apie J. Gliados stiliaus originalumo stoką iš viso.

Ir antra, -- reiščiau nusitebėjimą, kodėl autorius savo darbą pavadino romanu, taigi, grožinės literatūros veikalu. Dėčiau nuomone, kad taip parašyta knyga negalėtų būti pavadinta romanu, nes joje tikrai per

maža duomenų virsti grožinės literatūros veikalu. Geriausi atveju, tai yra tik kiek pagilinta žurnalistika, pastangos į platintą ir menišką reportažą, -- ir tai, deja, ne pačio aukščiausio, o gerokai žemesnio lygmens.

Kai kurie kiti recenzentai irgi suabejojo, ar tai romanas, ar ne. Vėl kitiems tai buvo vistiek, -- svarbu, kad knyga įdomu skaityti ir joje kalbama apie svarbius dalykus. Treieji gi, daug galvos nekaršindami sutiko, kad tai tikrai romanas ir net naujoviškas...

Tada mane ėmė graužti susirūpinimas, kad jeigu taip, tai užsienio lietuvių literatūros pagairėse mes netrukus atsistotsime akivaizdoje tokios plotmės, kur ne tik galutinai susijauks visokie rašto žanrai be būtinio ir patiesinamo reikalo, bet nebeliks ir jokių mastų mūsų literatūrinės kūrybos vertybėms nusistatyti, jos kokybei suvokti ir aptarti.

Mano nusitebėjimas ir susirūpinimas dar nebuvo pasibaigęs, kai pats autorius netrukus plačiau ir su naujais argumentais pasisakė per pašnekesį su Draugo redakcijos nariu "romany temomis", kas buvo išspausdinta dienraščio kultūriname priede 1966 m. vasario 26 d.

Po to pokalbio susidarė atmosfera, kurioje nebeįmanoma ir gal nebeverta per daug sielotis, o maloniau būtų galima toliau šnekėtis tik šypsenų dialogais. Mat, jau pati pašnekesio pradžia tarp Draugo redaktoriaus ir Jurgio Gliados buvo graikiškai mitologiška. Į klausimą, koks buvęs jo pirmutinis įspūdis, gavęs žinią, kad laimėjo J. Draugo romano konkursą už "Delfino ženklą", rašytojas atsakė, girdi:

-- Staigmeniškas, nes užmiršau, kad "Delfino ženkle" rankraščių buvau išsiuntęs konkursui...

Na, argi ne graikiškai? Argi ne taip, kaip Narcizas galėjo užmiršti savo gražuolę Echo?...

O po to, Gliada ir šoko į savo teorijų fontaną. Girdi, jo "Agonija" mūsų literatūroje esanti "visiška naujovė", ir mes tūli kiti, kurie stebėjome ir nesutikome knygai pripažinti romano vardo, nesiorientavome, -- reiškia, nieko nesuvokėm, nesusigaudėm. "Agonija" žinoma, nesanti joks reportažas, joks žurnalizmas, o esąs romanas pačiu moderniausiu pavidalu -- "nonfiction novel", kaip Truman Capote "In Cold Blood", kaip W. Lord "A Night to Remember", kaip J. Hersey "Hiroshima", iš viso, kaip "living history".

Jei "Agonija" būtų buvusi parašyta bent 30 metų vėliau, tai tada ji būtų istorinis romanas. Jos herojus yra ne asmenys, bet -- "valstybės laisvė". Veiksmas ir įvykiai čia vaizduojami dviguboj plotmėje: išorinė ir vidinė, o tai, pasak J. Gliada, "jau yra ne reportažas, bet romano savybė". Girdi, įžvelgti į personažą (valstybės laisvės?) vidų, tai jau kūrybinio darbo sfera, o "reportažo savybė" -- kad nebus vidus!...

Neabejočiau, kad rašiusiem

apie "Agoniją" J. Gliados minimeji autoriai ir jų knygos taip pat ne nuo vakar buvo žinomos, ypač T. Capote "In Cold Blood". Viena tik tos teorijos nelaimė, kad Capote yra geras amerikiečių rašytojas ir brandus stilistas: savo nonfiction romane jis pajėgė taip aprašyti vieną tikrą žmogžudysčių bylą, kad ji priartėjo grožinės literatūros kūriniai. Bet iš kur Gliada įsikalbėjo, kad didieji reportažai nesirūpina ar neprivalo rūpintis "įžvelgti į personažą vidų"? Jie rūpinasi ir įžvelgia, ir kartais žymiai giliau ir tikria, negu menkesnio pajėgumo romanistai.

Jei kas priimtų Gliados teorijas, tai mūsų laikais literatūra be galo padidėtų, nes nuolat įvairiom kalbom išsina daugybė stambių reportažinių veikalų, dabarties ar netolimos praeities įvykius vaizduojančių. Rašomos šiaip jau istorinio turinio knygos, anksčiau mirusių ar tebegyvenusių žmonių biografijos, karo eigos vaizdai, špionažo paslaptys, memuarai, -- knygos, kartais sukonstruotos visai pagal romanų ar dramų rašymo dėsnius, su įtampa, intriga, gausiais dialogais, charakterizacijom, vidinėm herojų analizėm, buitės ar laikotarpio vaizdais. O tokio Andrei Maurois parašytos kai kurių įžymiųjų prancūzų bei anglų rašytojų biografijos savo stiliumi pilnai prilygsta geriam romanam ir savo vidiniu įžvalgumu daugelį pralenkiančios.

Kiekvienas galėtų suprasti autoriaus didžiai teigiamą savo veikalo vertinimą ir besąlyginę meilę jam. Tačiau sunku sulaukti šypseną, kai tas literatūrinis narcizmas pereina visas ribas arba kai J. Gliada savo pašnekesyje rimtai pareiškia, kad "L. Tolstojus "Karas ir taika" skyrus, kur yra absoliuti intervencija į personažų psichiką ir fizionomiją, man atrodo sektinu pavyzdžiu".

Ir dar kad to užtektų!... Ne,

"Agonija" maždaug turinti dar du naudingus skirtumus nuo "Karo ir taikos". Viena, ji "vaizduoja įvykius, liepsnojusius prieš 25 metus", gi Tolstojaus romano "įvykiai vyko" prieš 50 metų, kai jis romaną rašė. O antra, mūsų autoriaus filosofija yra kitoniška, tikresnė tiesą suradusi, Gliada apie savo "naujovišką" tezę taip sako: "Istorija yra kuriama žmogaus

sprendimu. Tai yra antteizė Tolstojaus tvirtinimui, kad istorija yra mistinis sriautas, į kurį patenka žmonės, ir kuriam negalima priešintis... Žmogaus nuosprendis yra lemiamas veiksnys istorijos tvėrime", -- tvirtai pareiškia laureatas.

Empiriškai perkošus šias kraštutiniškas pažiūras, galbūt abu genijai šiek tiek klysta, ir "istorijos tvėrimas" -- ta Gliados kalboje keistai skambanti definicija -- gal būtų daugiau priklausomai nuo vieno žmogiško sprendimo, nei nuo vieno "mistinio sriauto", nei nuo vieno visai realiai apčiuopiamų sąlygų, bet nuo daugelio jų sąveikos ir priežastingumo. Abejodamas kraštutiniškos Gliados filosofijos tezės teisingumu, dar mažiau rasčiau pagrindo jo pretenzingam aiškinimui, esą meno kūrinys sukonkrečintos idėjos "autorius negali nei teisinti, nei smerkti, nei atleisti, nei galėtis, -- visa tai įnešų chaosą į tezę, į kurinio struktūrą, ir tą "nonfiction" romaną perkeltų į polemikos sferą...

Tikrai, perkėlus į polemikos sferą, "Agonija" dar nėra romanas, neturi nei meninio kūrinio struktūros, nei literatūrinės vertės charakterių, nei stiliaus, o pagrindinė jos tezė žlugnųjanti. Autoriaus narciziški aiškinimai įneša tik dar didesnę chaosą, ir lieka galėtis, kad šiuo požiūriu jam dar nepasisekė sukurti menišką "nonfiction" romano, o tik (paankliausiai kalbant) itin vidutinės kokybės reportažą apie svarbius ir įdomius mūsų valstybinės praeities įvykius.

(Bus daugiau)

DIRVOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PLOKŠTELIŲ.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS CAPE COD VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI IR PRIIMA SVEČIUS.

Kreiptis: MARIJA JANSONAS — Vila AUDRONĖ, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655 arba tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

Bet Šventaragis ne visada klausinėdavo: kartais jis rymodavo ant darbatalio, neatplėšdamas akių nuo meistro rankų. Rodėsi, kad jis ne menčiau už patį meistrą galuojasi, kad žvaigždutės ant papuošalo imtų švytėti lygiais spindulėliais, kad apskritimai, keturkampiai ir trikampiai išeitų taisyklingi, kad aukse ar sidabre išskaptuotos duobutės būtų tokios dailios, idant į jas, kaip geldelėn, galėtum įguldyti agunos grūdą, kad įvijos būtų taip gražiai supintos, kaip Mirgos kasos...

Padirbdintus puošmenis Velža kraudavo į sunkią, ažuolinę skrynią, kurios be meistro žinios niekas nedrįso atidaryti, bet ji visada atsidarydavo Šventaragiui ir Mirgai. Šventaragis stulbdavo iš nustebimo, žiūrėdamas į tas brangenybes, ir jam imdavo vaideliotis, kad visos tos apyrankės, išvedžiotos laužytomis bei sraigtinėmis linijomis ir išpuoštos taisyklingai išdėliotais taškiniais pagražinimais, kad visos tos antkaklės ir antkrūtinės, padarytos iš apvalių, trikampių ir keturkampių, suvarstytų ant sidabrinio siūlo dalelių, kurios jam priminė kabančias ant spindulėlių žvaigždutes, kad visi tie auskarai -- kaip saulėje žaizduoją varvekliai žiemos metu, kad visi tie antsmilkiniai, apibarstyti sniegėmis, liepsnelėmis ir keistų žiedelių pavidalais, kad galop visos tos imantrių pavidalų sagės, sagtys, sagos, tingarinių ir žalvarinių karolių vėriniai, aukso ir sidabru išgražinti ir nuostabiais ženklais išbraizyti diržai kalba savotiška, kam nesuvokiama, tik vienam meistriui suprantama kalba. Kai Mirga, pasiėmusi kokią puošmeną grožėdavosi ja pasilenkusi ant stovinčio čia pat didelio tyro vandens dubinio, Šventaragis panerdavo savo pirštus į tuos turčius, ir jam vaideliodavosi, lyg jis būtų lietęs gyvus daiktus. Tada jis galvodavo, kad Velža, išraižydamas savo dirbinius jam vienam tezinomus raštus, žino kažkokią didelę paslaptį. Sidabrininkas tada jam stovėdavo akys kaip didelis žynys. Jam užliedavo paširdžius pavydas, kad meistras moko to slėpiningo rašto savo sūnų, o ne jį, ir kad jis, tur būt, niekad sidabrininko paslapties nesužinos.

Velža dėjosi nesidomį kunigo vaikais, bet iš tikrųjų idėmiai sekė kiekvieną jų judesį. Ypačiai jį džiugino Šventaragio gerėjimas jo darbais. Jis troško, kad jo jaunesnysis sūnus Mankus taip domėtųsi jo triūsų, kaip tas vaikagalys iš pilies ir kad jis paveldėtų ne tik jo meistrystę, bet ir dievų jam dovanotą kibirkštį, tačiau jaunylis tėvo dirbtuvės vengė, jis labiau mėgo žaisti su draugais karą. Gi jo vyresnysis sūnus Palšys, nors ir viską klusniai darė tėvo mokomas, bet juo tolyn, juo meistriui ėjo aiškyn, kad jis savo tėvo niekad nesupras, kad gal būt, kurią dieną jis pasidarys geras meistras, bet kad jis niekad neįsmoks lakštuoti lakštingala, būdamas apsigimęs paprastu žvirbliu...

Aplipęs žliūgėmis ir purvais, nuleidęs galvą, Šventaragis tebestovėjo toje pačioje vietoje, kur ji paliko kunigienė, įeidama vidun. Vaikai spoksojo į jį iš tolo. Ji artinosi prie savo jaunilio su prieštaraujančiais jausmais: ji širdo, kad, gelbėdamas tą vergo vaikalai, jis pats galėjo prigerti, o, kita vertus, ji prieš savo norą gerėjosi jo drąsa ir būdo kilnumu.

-- Kaip Eikutis? -- paklausė jis, žiūrėdamas į ją savo didelėmis rimtomis akimis.

-- Jis greit pasveiks... Farodyk man tą vietą, kur jis įkrito.

Jie užkopė ant pylimo. Apsitraukęs žliūgėmis vanduo telkšojo giliai po jų kojomis. Kunigienė nupurtė šurpas, ir ji su pasišlykštėjimu pasitraukė nuo kranto.

-- Ir tu nebijojai šokti į tą dvokiantį žliūgyną? -- jos balsas skambėjo priekaištu ir baimė.

-- Aš bijojau, kad Eikutis nenuskęstų...

-- Jis bijojo, kad tas vergas nenuskęstų! -- sušuko kunigienė. -- Bet ar tu pagalvojai, kad pats gali paspringti tame maure? Ar tu pagalvojai apie mane ir savo tėvą?

Šventaragis tylėjo, nudūręs akis. Eglė liepė Sedulai vesti jį namo, nuprausti ir perrengti, bet kai mergina jį norėjo paimti už rankos, jis ją ištraukė ir išdidžiai nužingsniavo vienas pilies link. Kieme jis sutiko savo vyriausiąjį brolį Švarną, kuris, permetęs jį akimis nuo galvos iki kojų, kandžiai pastebėjo:

-- Vergų kariaunos vadeiva grįžta iš mūšio lauko. Matyt, ne koks vadeiva buvai, kad moteris reikėjo šauktis pagalbon...

Šventaragis praėjo pro šalį kietai sučiauptomis lūpomis, net nežvilgterėdamas į savo brolį. Jo širdis virė pykčiu ir apmaudu. Kai jis buvo nupraustas ir perrengtas, Eglė liepė jį pašaukti pas save. Ji sėdėjo didžiojoje menėje savo mėgiamojoje kėdėje.

-- Eik čia arčiau, -- mostelėjo ji ranka, kai jis svyrudamas stabtelėjo ant slenksčio.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt — Import. Germ. brandy 5th — \$5.49
2. Imported Canad. whiskey 5th — \$3.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Banana Liqueur 5th — \$3.98

5. May Wine — Imported 5th — \$0.98
6. Riccadona Vermouth 5th — \$1.29
7. Christian Brothers Wine 5th — \$1.49

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Ji ilgai susitelkusi žiūrėjo į savo sūnaus di-deles, rimtas akis, galuodamasi patirti, kas de-dasi už jų, ką jis jaučia ir galvoja, tačiau, nors jis savo žvilgsnio nenukreipė į šalį ir nenuleido žemyn, jų susitelkusi išraiška jai nieko nepasa-kė. Ir jis stovėjo prieš ją be baimės, ramus, lyg kažko lūkuriuodamas, lyg stebėdamasis, ko ji iš jo nori. Jai pačiai darėsi neįauku. Ji pasijuto taip, kad lyg ne ji skaito jo mintis, o jis skaito josios... Vengdama jo žvilgsnio, ji prabilo:

-- Tu pasiелgei labai lengvapėdiškai... Tu nepagalvojai apie save, nepagalvojai apie mus... Juk tu pats galėjai ten prigerti...

-- Ar tu, mama, būtum galėjusi ramiai sto-vėti ant kranto ir žiūrėti, kaip Eikutis skęsta? -- pakalusė jis tylai, lyg su nustebimu, lyg su priekaištu balse.

Iš tikrųjų, ar ji būtų galėjusi?... Ar yra kada galvoti, kai skęsta žmogus? Jos veidas sušvelnė-jo. Ji buvo tvirtai pasiryžusi viską papasakoti sa-vo vyrui ir paprašyti, kas jis Šventaragi nubastų, bet ar gali bausti artimo gyvybės gelbėtoją?

-- Niekad, tur būt, niekad aš nesuprasiu, kas tu per vaikas, -- sušnibždėjo ji, priglausdama jo garbanas prie savo veido, prisimindama aną aud-ringą jo gimimo naktį ir savo keistą sapną. -- Eik ir pasakyk Sedulai, kad ji nuneštų ligoniui pintinė-lę maisto.

Kai kitą dieną pati apsilankė Papilyje, jį rado Šventaragi bežaidžiantį su Eikučiaprie jo guolio. Ji apiplovė arniku ir perrišo jo žaizdą. Eikutis at-rodė labai laimingas. Nuo tos dienos Šventaragis ir Papilyje pasidarė toks pat laukiamas svečias, kaip ir visur kitur.

Šventaragis mėgdavo užbėgti ir kitapus pilies stovinčion kalvėn. Ten Mirga eiti bijodavo. Pro plačiai prasižiojusią kalvės angą buvo matyti žai-žaruojantis žaizdras, iš ten rūko dūmai ir skam-bėjo kūjai į priekalus. Protarpiais pro angą pla-čiai pasižerdavo žiežirbos visame kieme. Nors Šventaragis neprisipažino, bet ir jam pačiam buvo truputį baisus milžinas kalvis Stulga. Jis su nuo-staba žiūrėdavo, kaip kalvis didžiuliu kūju kaip plaktuku viena ranka talžydavo į priekalą, kita vartydamas replių apgniauztą raudoną geležies gabalą. Jo veidas, rankos ir visa gaurais apžėlu-si plati krūtinė iki juosmens buvo juoda kaip pe-dengstė. Nors ir prisibijodamas, bet Šventaragis Stulgą vis dėlto mėgo, ir jie buvo geri bičiuliai. Mėgo kalvį ir dirbą su juo vergai. Nors kartais, trenkdamas kūju į priekalą, jis taip ant jų užrik-davo, kad net visa kalvė suskambėdavo, bet nie-kad jų nemušdavo, kaip kad kiti vergų belaisvių prievaizdai. Kalvėje buvo kalami ginklai, namų apyvokos bei žemdirbystės reikmenys ir įran-kiai.

Kartais Stulga liepdavo leisti ir Šventara-giui padumpliuoti. Vėgas nuspausdavo dumplių kartį iki žemės, kad Šventaragis galėtų į ją iš-i-kibti, bet, kai jis ją paleisdavo, kartis su visu dumplininku išlėkdavo palubėna. Stulga kvato-davosi springdamas, šypsodavosi ir vergai, bet juoktis iš jauno kunigo nedrįsdavo. Kalvis ap-gniauždavo vaiką po pažastimis savo milžiniš-ko mis plaštakomis ir kaip plunksnelę nukeldavo ant žemės. Ant jo apdaro nuo kalvio rankų lik-davo didelės juodmės, o ir jo garbanos bei vei-das išsipaišindavo.

-- Nenusimink, -- šaukdavo kalvis, -- už-augęs gebėsi ne tik dumpliuoti, bet ir priešams makuoles skaldyti. Aš tau nukalsiu tokį kalaviją, kokio net ir pats Kernavės viešpats neturi.

-- Tikrai nukalsi? -- vaikas abejodamas žiū-rėjo į milžiną, atmetęs galvą.

-- Tikrai nukalsiu, sakau gi. O tas terliūzas Velža, jei norėsi, tavo kalavijo rankeną išvagos žvaigždutėmis ir privarvins iš savo nosies var-veklių, cha, cha, cha! -- žvangė kalvis, neišpasa-kytai patenkintas savo sąmoju, ir kažkodėl ta pro-ga jis visada sodriai nusispiaudavo: gal iš reika-lo, o gal norėdamas pabrėžti savo panieką Vel-žai.

Tarp jo ir sidabrininko ėjo amžina erzely-nė. Velža kalvio kitaip nevadino kaip Kūjagalviu, o Stulga jam atsimokėdavo Terliūzu. Norėdamas savo bičiulį užstoti, Šventaragis, sakydavo:

-- Jis žinò paslaptį...

-- Paskalpti, kaip kvaišoms mergoms bliz-gučiais akis dumti! Mergą gali prisivilioti ir be blizgučio, bet tu pamėgink išjoti į karą be kardo!.. -- Stulgos balsas skambėjo pranašumu ir savo amato pasididžiavimu.

Šventaragis susimąstydavo. Apie mergų vilio-nes jis dar nieko neišmanė ir tais reikalais nesi-domėjo, bet kalvio žodžiai vis dėlto kažkaip rėžia-mai praskambėdavo jo ausyse. Jo motina dažnai apsilanko pas sidabrininką ir perka jo papuošalus, tai kaip jis gali sakyti, kad ji kvaiš? Visi gi ži-no, kad ji išmintingiausia moteris visoje Padys-nio šalyje, o jam, Šventaragiui, ji išmintingiau-sia ir gražiausia moteris visame pasaulyje. Ir jam darėsi užgauļu dėl kalvio prasimanymų apie jo bičiulį Velžą: sidabrininkas niekam nesistengė dumti akių, niekam per prievartą neįkalbinėjo pirk-ti savo prekių -- kas norėjo -- pirklo, kas nenorėjo -- nepirko, o jei jos daug kam patinka, tai, matyt, kad jos šio to vertos. Žinoma, būtų juokinga išjo-ti į karą be kardo, čia kalvis kalba teisingai, bet kažin, kaip atrodytų jo motina, pilies moterys ir visos tos rikių žmonos bei dukterys, jei suvažiuo-tų jo tėvo pilin per pavasario prekymetį nepasi-puošusios Velžos puošmenimis? Tur būt, jos at-rodytų irgi juokingai...

Klaipėdai ir Šiauliams grėsia vandens badas

Vargu ar rusų komu-nistų partija kada pri-sipažins padariusi mil-žinišką žalą žemės ūkiui Rusijoje, taip pat ir Lie-tuvoj, savo užsispyrimu įgyvendinti ir palaikyti kolchozinę sistemą. Ka-tastrofiško nuosmūgio akiivaizdoje, partijos va-dai daug kartų griebėsi įvairių, dažnai vienų ki-tiems prieštarų žygių gelbėti žemės ūkį, bet nie-kad neužsiminė apie ga-limybę pašalinti pagrin-dinę nuosmūkių priežas-tį -- kolchozinę sistemą.

Eilė senųjų ir dabar iš-auklėtų agronomų bei technikų Lietuvoje sten-giasi patys, kiek tai įma-noma kompartijos fana-tikų uždėtuose rėmuose, bent tose sąlygose gel-bėti žemės ūkiui naudin-giją Lietuvos žemę.

Nusausinti žymią dalį Lietuvos dirvų naudinga, nepaisant, ar tos dirvos privačioje, ar kolekty-vinėje nuosavybėje. Ati-tinkami pareigūnai per ei-lę metų sugebėjo išsiko-voti lėšų bei priemonių platesniu mastu sausinti Lietuvos dirvas. Nors daug tų darbų jau spėjo nueiti niekais, ir daug kur tuos darbus tenka pradėti iš pradžios, bet Lietuvos nusausintojai tiek pasistengė, kad Maskvoj buvo rodomi pa-vyzdžiu kitiems, o kai ten nutarė imtis rimtes-nių priemonių visos Ru-sijos žemėms sausinti, tai Lietuvai papildomų priemonių nebepaskyrė: užteko jau anksčiau į penkmečio planus įrašy-to leidimo šį penkmetį dar nusausinti Lietuvoj 670 tūkstančių hektarų.

Čia ir vėl atsirado reikalas lietuviams pa-tiems pagalbėti apie tai, apie ką, žinoma, nepagal-vojo partijos didžiūnai Maskvoj.

Technikos mokslų kan-didatas J. Burneikis vil-niškėj Tiesoj (liepos 5) kreipia dėmesį į tai, kad nusausinimas Lietuvoj dabar vykdomas viena-šališkai: stengiamasi iš drėgnųjų žemių ko grei-čiausia nuleisti pavasari-nio potvynio vandenį. Bet Lietuvoj yra vietų, kur vandens ne per daug, jo net pradeda stigti. Visų pirma -- miestai. Ypač Klaipėdai ir Šiauliams gresia vandens "badas", o neilgai teksią laukti, kol vandens trūkumas bus juntamas ir kituose augančiuose miestuose, ypač kur steigiamos stambesnės pramonės įmonės. Be to, daug kur gali stigti vandens ir daržams laistyti.

Vykdam nusausini-mus, neretai nusenka ežerai, pramonė užter-šia upes, ir taip gero vandens kiekis nuolat ma-žėja.

Todėl siūlo dirvų sau-sinimo programą papil-dyti kita to darbo "pu-se": įrengti tvenkinių si-istemą, kurie pavasari būtų pripildyti nuleidžia-muoju vandeniu ir būtų naudojami vasarą ten, kur vandens ims trūkti. Siūlo užtvenkti Duby-sos, Nevėžio, Švento-sios, Merkio baseinų upes.

Teks palaukti, ar tas balsas bus palankiai iš-girstas maskvinių pla-nuotojų kabinetuose, ar,

ko gera, bus sumanyto-jui "užvožta per kepurę" už "vietininkiškumą", tai yra, už per uolų rūpi-nimąsi vietiniais intere-sais... (ELTA)

JAV Kongrese šiomet Paverg-tųjų Tautų Savaitė buvo skait-lingai paminėta. Ligi 1966, VII, 21 d. imtinai -- Senate pareišk-mus padarė -- 13 senatorių, o Atstovų Rūmuose -- 98 kongres-manai.

Š.m. birželio 22 d. įvyko Bal-tijos Dipl. Atstovų pasitarimas Washingtone. Buvo aptarti eina-mieji reikalai.

Pastaruoju laiku p.p. Kajec-kai dalyvavo taip pat Liuksem-burgo, Ruandos, Malawi amba-sadorių priėmimuose.

Pavergtųjų Tautų Savaitės pro-ga, J. Kajeckas -- liepos 19 d. dalyvavo Nacionalinio Paverg-tųjų Tautų Komiteto priėmime, o liepos 20 d. jis dalyvavo ACEN surengtame Washingtone bankete.

DOWNTOWN STORE HOURS 9:30 TO 5:45, MON. & THURS. TIL 9:00
BRANCHES DAILY 9:30 TO 9:30 — WE GIVE AND REDEEM EAGLE STAMPS

MAY'S

ALL 6
STORES

BASEMENTS

Priešsezoninis išpardavimas!
Naturalios minkos rudeni-niuose vilniuose paltuose

\$59

Naturalios minkos turtinguose atspalviuose:

- Naturali ranch minka
- Naturali pastelinė minka
- Naturali rusva minka

Elegantiški vilnos audiniai:

- Vilnos Boucles
- Vilnos Meltons
- Vilnos Boldeenas
- Vilnos Nubs

Naujosios rudens spalvos:

- Juodi
- Taupe
- Mėlyni
- Žali
- Rudi
- Pilkai
- Rusvi
- Smėlyni

Daug sutauptysite pasirinkę minka iš-puoštą palta šio prieš sezoninio išpar-davimo metu. Didelis pasirinkimas kalnierių, medžiagų ir spalvų panelių 8 iki 18 ir mergaičių 6 iki 16 dydžiuo-se.

\$5.00 ĮMOKĖJUS PALAIKYSIME PASI-RINKTĄ PALTĄ ARBA SUSIRISKITE SU KREDITO SKYRIUM, MOKANT TIK LAP-KRICIO MĖN.

Kailiai atžymėti eksporto šalies ženklais.
BASEMENT WOMEN'S COATS
ALL 6 STORES

SUTAUPOTE 1.11 iki 11.24 kiekv. porai!

Skelbiama Life!
Moterims; paaugliams;
ir vaikams

Tennis
Oxfords

Visi pirmos rūšies
Visi reguliariai 2.99

1.88
pora

Arba 2 poros už 3.50

- Sungast viršus
- Minkšti padai
- Sustiprintas priekis
- Pritaikytas viršus
- Minkšta pėda
- Visi skalbiami

Kartojamas išpardavimas! Sportiniai batai reklamuojami Life magazine. Pagaminti iš geriausios medžiagos patogumo ir ilgo dėvėjimo užtikrini-mui. Norėsite keletą porų sau ir vai-kams už tokia kainą. Vaikams dydžiai 12½ iki 3. Moterims ir paaugliams 4½ iki 10.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu...
Šaukite CH 1-3070

BASEMENT CHILDREN'S SHOES
ALL 6 STORES

JAUNIMO KONGRESO NUTARIMAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

POLITINIS
PROGRAMOS REIKALAI

a) Lietuvos geopolitinė ir šandieninė tarptautinė padėtis yra nepalanki greitam lietuvių tautos išsivadavimui ir valstybės atstatymui. Todėl reikia praplėsti išeivijos politinės akcijos tikslus. Ilgalaikėje laisvės kovoje šalia politinio elemento iškyla ypač svarbus kultūrinis tautinės sąmonės išlaikymo tikslas. Didžioji dalis pastangų turi būti skirta tautinės kultūros ugdymui, kad nežiūrint laisvės kovos ilgio, liktų sąmoninga tauta tautinei nepriklausomybei atstatyti.

b) Išeivija savo politinę programą turi nusištatyti pasiremdamarealialais pasaulinės politikos faktais ir lietuvių tautos gerove bei interesais pavergtame krašte. Principiniai viskas yra panaudotina, kas silpnintų rusinimo įtaką Lietuvoje ir viskas atmes-tina, kas tai stiprintų.

c) Siekdami visomis jėgomis padėti savajai tautai laisvės kovoje, turime kreipti ypatingą dėmesį į okupuotą Lietuvą, visoms išgalėms stiprinti jos žmonių ryšius su Vakarais ir palaikyti jos laisvės ir nepriklausomybės viltis.

d) Politinėje išeivijos programoje privalome neįjungti valstybės atstatymo tikslo su būsimos vidinės santvarkos klausimu. Tik pati tauta, atgavusi laisvę, gali nuštatyti savo valstybės santvarką bei pasirinkti gyvenimo būdą. Šiandien didžiausias lietuvių tautos priešas yra rusiškasis imperializmas, siekiant nutautinti ir tuo būdu galutinai palaidoti visas nepriklausomybės viltis tautoms atsiderusioms Maskvos kolonialinėje imperijoje. Tad kova prieš rusiškąjį imperializmą turi pirmenybę prieš kitus politinius uždavinius.

e) Santykiuose su okupuota Lietuva reikia skirti lietuvių tautą nuo jėga primesto sovietinio režimo. Kaip charistinėje, taip ir sovietinėje priespaudoje, rusai nepajėgė ir nepajėgs užgniaužti tautos kūrybinės dvasios. Tai, kas šiandien teigiama Lietuvoje atsiekiama, yra lietuvių tautos kūrybinio pasipriešinimo pasireiškimas, o ne okupantų darbai. Neigiamas lietuvių tautos kūrybinių pastangų vertinimas yra pagalba rusiškajam komunizmui naikinant tautinius skirtumus ir kuriant vienatutę rusiškąją imperiją.

f) Privalome sudaryti ir išnaudoti visas galimybes, kad Vakarų pasaulio sampratos plačiausiai sklįstų lietuvių tautoje. Jos yra mūsų priemonės lietuvių tautos laisvės troškimams skatinti. Turi būti stiprinamos ir plečiamos radijo transliacijos į Lietuvą, ruošta speciali spauda tautai, išnaudoti ni asmeniniai ryšiai ir visos kitos priemonės, kurios stiprina lietuvių

tautinę sąmonę ir ugdo laisvės troškimą Lietuvoj.

g) Lietuvos valstybės suvereninių teisių faktinis atstatymas ir sovietų okupacijos nepripažinimo užtikrinimas JAV ir kitose vakarų valstybėse yra ir toliau kertinis išeivijos uždavinys. Naujų draugų ir Lietuvos laisvės darbo tautininkų ieškojimas visose pasaulio tautose turi tapti pagrindiniu darbu, įjungiant į jį visas išeivijos jėgas ir kartas.

PAREIŠKIMAS
LIETUVOS JAUNIMUI

Prie Jaunimo deklaracijos ir Jaunimo Kongreso nutarimų jungiamė šį pareiškimą Lietuvos jaunimui.

Pirmoje vietoje statome visų lietuvių nesąlyginę vienybę, viršijantią bet kokius asmeninius ar kultūrinius skirtumus, kuriuos išryškina okupuotos Lietuvos ir mūsų gyvenamųjų kraštų ekonominės, socialinės, politinės, kultūrinės ir laiko sąlygos.

Iš septyniolikos kraštų susirinkę realiai jaučiame šiuos skirtumus. Vienybės pagrindu tad laikome* nusistatymą tautos reikalu ir bendrą sutarimą, pagrįstą atlaidžiu asmeniškų viens kito supratimu dabar ir ateityje.

Už vis brangesnį laikome savo ryšį su Jumis, mūsų bendramečiai Lietuvoje. Kartu trokštame laisvai kurti, mokytis, melstis, praleisti laisvalaikį, kurti šeimą, ieškoti asmeninės laimės.

Džiaugiamės kiekvienu žodžiu apie Jus ir iš Jūsų, ir stengiamės, kiek sąlygos leidžia, pranešti apie save. Į Jus žiūri-me kaip į brolius ir seseris, niekada ir niekur neperkeldami į Jus priešingumo, kurį jaučiame okupaciniam režimui.

Kad po tiek išeivijos metų susirenkame net antrosios ar trečiosios kartos lietuvių jaunimas, yra ne tik mūsų pastangų, bet ir Jūsų vilčių ir tikėjimo mumis reiškinyms. Šios viltys jungia mus visus.

Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresas

1966 liepos 2
Chicago, Illinois, USA

Skaityk ir platink
DIRVĄ

M & F HELP WANTED

LABORATORY TECHNOLOGIST — male or female, 60 bed general hospital, north central Michigan city 8000. Salary open. Good benefits and Retirement plan. Contact Administrator, Community Hospital, Big Rapids, Michigan. (8288)

M A L E

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TURRET LATHE OPERATORS
GRINDERS O.D. I.D. OPERATORS
DAY WORK
Steady work. You receive A-1 working conditions, excellent hourly rate, cost of living, 9 paid holidays, paid vacations, company paid insurance, overtime hours & pension plan.
C. M. SMILLIE CO.
1100 Woodward Heights
Ferndale, Mich.
JO 4-6060 (82-88)

Putnamo, Conn. apylinkėse skamba Lietuviška daina. Dainuoja stovyklautojos iš dešinės: J. Vaičiulaitytė, M. Dambriūnaitė, R. Jurkevičaitė, Vardytė, Vaitkutė ir A. Ambrozaitytė.
Vyt. Maželio nuotrauka

DIRVOJE DIDELIS
PASIRINKIMAS NAUJŲ KNYGŲ

M A L E

WANTED
1ST CLASS SKILLED
LATHE HANDS
TURRET LATHE HANDS
Experienced on tool work only.
Steady work for qualified men.
LEMKE TOOL & GAGE INC.
22238 SCHMEMAN
WARREN, MICH.
313 — 776-4120 (81-82)

DIE CASTERS
AND BUFFERS

Experienced in zinc die cast auto hardware work. Pension, paid insurance, other fringes.

C. M. Hall Lamp Co.
1035 E. Hancock
Detroit, Mich. (81-83)

M A L E

LAYEROUTS
FITTERS

Structural steel fabrication for building construction. Steady employment. Liberal paid fringe benefits.

Chapper Iron Works

12801 Auburn VE 6-3313
Detroit, Mich. (81-83)

WANTED
JOURNEYMEN

Or
EXPERIENCED
TORSION MACHINE
SET UP MEN.

Steady work. Excellent pay. All fringe benefits.

Call 313 — PR 6-6611 (81-90)

WANTED
EXPERIENCED
MILL HANDS

Steady work for qualified men.
RADAR TOOL & MFG. CO.
18530 MT. ELLIOT
DETROIT, MICH. (81-82)

FITTERS

want top men for large steel fabricating shop with 7 year history of unlimited overtime with no lay-offs.

PROFIT SHARING
BLUE CROSS-HOSP.
7-PAID HOLIDAYS

20hrs. paid vacation after 6 mos.
40 hrs. paid vacation after 1 year.
80 hrs. paid vacation after 1 year.
Vacation seniority starts with date of employment.

J & J BURNING CO.
24622 Mound Rd., Warren, Mich. (81-87)

M A L E

WANTED TO WORK IN
AIR CONDITIONED PLANT
ENGINE LATHE HANDS
MILL HANDS
DAY & NIGHT SHIFT
SKILLED & SEMI SKILLS
Paid hospitalization, vacations & other benefits. 58 hour per week over 8 hours a day time & a half. Extra bonus for night shift.
HYDRO-TRACE
MANUFACTURING CO.
243 MINNESOTA
TROY, MICH.
313 — 585-3535 (78-82)

MEDICAL
TECHNOLOGIST
A.S.C.P. Registered

320 bed hospital in a university city. New laboratory facilities. Tuition reimbursement plan. Excellent benefits. Highly competitive starting salary. Visit us at our expense. Write or phone collect: Personnel Department

ST. LAWRENCE
HOSPITAL
Lansing, Michigan (81-84)

F E M A L E

REGISTERED NURSES

TO WORK IN 320 BED HOSPITAL
Head nurses, staff nurses, L.P.N's, I.C.U. Surgery, O.B. & general duty. All shifts.

University City Tuition Reimbursement Plan. Visit us at our expense. Phone Collect Personnel Director
ST. LAWRENCE HOSPITAL
LANSING, MICH. (81-84)

"Tradewinds"
STAINLESS STEEL

"Elegant Lady"
ORIGINAL
ROGERS SILVERPLATE

5-PIECE SET

AT
**Society
NATIONAL
BANK**

Atidarykit sąskaitą už \$25 ar daugiau ir gaukit 5 dalių stalui padengimą

Už kiekvieną naują taupymo ar čekių sąskaitą mes duodame 5 dalių stalui padengimą iš International Silver Company. Pasirinkite Rogers Silverplate romantiškame "Elegant Lady" stiliuje. Arba nerūd, plieno puikiam šiu laikų "Tradewinds" stiliuje. Tai mūsų dovana jums.

Po to, kiekvieną kartą įnešus papildomus \$25 ar daugiau, tokį setą galite įsigyti už \$2.25. Jei jau turite Society sąskaitą su \$25 ar didesniu įnašu, taip pat galite įsigyti už šią žemą kainą.

Atsiminkit, kad jūsų sutaupos yra apsaugotos ir auga per Society. Gaunate maksimumą bankinių nuosimčių ir jūsų pinigai visad paruošti išmokėjimui.

Visa tai — ir dar papuošalas stalui.
Delto, kad mums esate ypatingas

**Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND**

FEDERALINĖS DEPOSITŲ DRAUDIMO BENDROVĖS NARYS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubo tradicinis piknikas įvyks rugpjūčio 7 d. Neurų ūkyje. Piknike kviečiami dalyvauti visi Klubu nariai, įsigiję 1966 metų nario kortelę.

Piknikas bus pajvairinamas žaidimais suaugusiems ir vaikams, muzika ir šokiais. Nemokamai alus, turtingi laimėjimai. (78-81)

LIEPOS 31 DIENĄ, sekmadienį, Lietuviams Budžiams Remti valdyba rušia, gegužinę, p. Visockių sodyboje, 14307 Superior Rd., Cleveland Hts. Pradžią 2 val. Programą atliks brolių Dautartų kvartetas ir L. Budžiai. Maloniai kviečiame clevelandiečius atsilankyti.

AUŠRINĖ APLANKIUS

Važiuojant Metropolitan Parko keliu, pro skaidrų pušimis apaugusį ežerėlį, neučiomis pagalvoji, jog tokioje aplinkoje tikrai kur nors netoli turėtų vakarais liepsnoti skautiškas laužas. Ir ištikrųjų neapsirinki. Štai, vos keletą žingsnių nuo kelio nusukus, prieš akis atsistoja du vėliavų stiebai ir vidury jų meniška lietuviško stiliaus kopytėlė su stilizuotu kryžium. O čia pat didelis pastatas, kuriame mūsų linksmosios skautės prisiglaudusios.

Vos išlipus iš mašinos girdisi vyresniųjų sesių įsakmingi balsai, "čia tik lietuviškai kalbama, sesės, neišdykaukit" ir t. t. Iėjus į namelį, į tą bičių spiečių, randam seses gražiai susitvarkiusias, išpuoštas patalpas. Sienas dabina tvarkaraščiai bei įvairios lentelės su užrašais ir šūkiais. Susidomėjus, priejūs skaitau: "Stovyklaušim, iškylausim, mes, Lakštingalos, nesnausim". Tuoj užklausu vieną sesės, ką tai reiškia. Išdidžiai atsakė: "Čia mūsų skilties šūkis". "Tai jūs Lakštingalų skilties priklausote". Šviesiaplaukė sesė tuoj pradėjo vardinti ir kitas skiltis, būtent Lelijos, Aguonėlės, Voveraitės, Lapatės, Stirnos. Besikalbant su sesėmis, sutinku stovyklos vadovę G. Kavaliūnienę, bei jos pavaduotoją A. Muliolienę. Abi pilnos skautiško entuziazmo pasakoja apie gražią stovyklos gamtą, mielas seses, bei kitus tokioje gražiojo gamtoje patirtus išpučius. Sesė viršininkė tuoj veda toliau aprodyti stovyklos rajoną. Medžių pavėsy virtuvėlė, čia skanią vakarienę verda Urbonavičienė, kuri savo gamintais skanėstais jau spėjo seses išlepinti.

Paėjus siauru takeliu randam laužavietę. Čia lyg stirnutė pribėga mano buvusi tautinių šokių mokinė J. Petraitytė, kuri stovykloje eina jaunesniųjų skaučių drauginin-

Clevelando skautės stovyklauja Chagrin Res. prie 6 ir 91 kelio. 1) Clevelando Neringos skaučių tūto tūtininkė s. N. Kersnauskaitė uždega pirmąjį laužą. 2) Laužas stovykloje. 3) Skautės laužia vakarienes. V. Bacevičiaus nuotraukos

kės pareigas. Su šypsena giriiasi, kaip čia smagu ir malonu dirbti su kitom stovyklos vadovėm. Sportui vadovauja R. Jokūbaitytė, vyr. skaučių draugininkė M. Jokūbaitytė, adjutantė E. Žygaitė. Pirmena taip pat, kad daug prisideda Juodikienė, ypač ūkio reikaluose, ir kas vakarą aplanko tūtininkė N. Kersnauskaitė, visos stovyklos siela. Apsupta jaunų sesių ir tiek gyvenimo džiaugsmo, rados, lyg ir aš čia stovyklauju ir tuo pačiu džiaugsmu gyvenu.

Čia nuo ryto iki vakarėlio sesės dirba ausdamos jų skautiškas gijas, perpintas lietuviška daina. Pagrindiniai dienos punktai: vėliavos pakėlimas, iškylos, dainų pamokos, pašnekesiai, maudymasis, žaidimai, vėliavos nuleidimas. Ir taip diena, geros darbo tvarkės rémuose, čia lyg sapnas prabėga, jog nepajunti, kai saulutei nusileidus skautės renkasi laužavietę lyg visos dienos vainikavimui bei savo kūrybinių galių pasireiškimui. Tad pasilieku ir aš dienos pabaigtuvėm. Susėdusios ratu, laužą pakviečia uždegti sesė Juodikienė. Lauželis suliepsnoja, o ugnelei visos sesės priitaria daina "Lauželis, lauželis..." Laužui gražiai, sumaningai ir energingai vadovauja sesė M. Jokūbaitytė. Dainas pajvairina skilčių pasirodymai. Kiekvienos skilties pasirodymas originalus, pagal sesių amžių bei sugebėjimus. Laužo liepsnelė nors dar šviesiai žėri, bet laužo

vedėja jau skelbia pasakutinę tradicinę dainą, "Ateina Naktis". Visos sesės sustoja ratelių ir dainuoja, linki vienakiti labanaktis ir kaip skruzdės grįžta į savona melį nakties poilsui.

Ingrida Stasaitė-Bublienė.

* CLEVELANDO VASAROS ORKESTRAS savo populiariosios muzikos koncertų programoje rugp. 3. pasirodys su svečiu dirigentu Donald Voorhees, patiekiant specialią versiją populiarios Bell Telephone Hour programos.

Programoje dalyvaus Metropolitan Operos solistė Jean Fenn. Solistė patieks eilę operų arijų lydinč orkestrui.

Public Auditorium salėje vyksiančių koncertų pradžia 8:30 val. vak. Bilietus iš anksto galima įsigyti Severance Hall kasoje ir Burrows krautuvėse.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais — pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubą.

R. Kairelytė Jaunimo Kongreso dalyvė iš Argentinos, P. Petručio nuotrauka

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800.
Tel. 752-2414. (79-89)

SAVININKAS PARDUODA

namą pajamoms, 2 šeimoms butai, krautuvė ir 4 garažai. Viskas išnuomota. \$17,500. 79th ir Medina Teirautis tel. HE 1-5238. (8182)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Sąžiningiausių patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 914-6835.

HELP WANTED MALE

Work where you live
Horizontal Boring
Mill Operator

Permanent 2nd Shift
All Company benefits
Cleveland Mifer Co.
26061 Cannon Rd.
Bedford Hgts., Ohio
Se or call MR. HARRY ABRAHAM
Day 232-5630 Evenings 371-3359
(81-82)

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Priimame ir nevartojančias anglų kalbą. Mes turime daugelio tautybių žmonių 2000 tarnautojų tarpe. Dieninė pamaina, didžiausi atlyginimai moterims šiame rajone. Patirtis nereikalinga. Atlyginame besimokinant, po trumpo bandymo.

Atvykite į Employment Office 8:30 val. ryto iki 5 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53rd St.
(2 blokai į pietus nuo Lorain Ave.)
(81-82)

HELP WANTED MALE

FOREMAN
ASSISTANT
WELDING
DEPARTMENT
3d Shift

Permanent position with material handling equipment manufacturer.

- Company Benefits
- Paid Vacations
- Life and Health Insurance
- Modern, Congenial Surroundings, etc.

APPLY IN PERSON

AMERICAN
MONORAIL
1111 E. 200

Between Euclid and St. Clair Ave.
Public transportation via CTS bus to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer
(82-83)

ELECTRICIANS

Required for work on machine tools and panel wiring. Permanent position with material handling equipment manufacturer. Excellent company benefits.

APPLY IN PERSON

American Monorail Co.
1111 E. 200 St.
486-5000

Between Euclid and St. Clair Ave.
Public transportation via CTS bus to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer
(82-83)

FITTERS—CLASS A
CODE WELDERS
RYAN

Industrial Incorporated
World leader in the CRYOGENICS FIELD
One of Cleveland's great growth companies.
883 E. 70th St., CLEVELAND, OHIO
Overtime, fringe benefits, paid hospitalization, paid holidays. Contact J. H. Brady, 9 A. M.—4 P. M.
An Equal Opportunity Employer
(73-82)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.
3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours

8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient

for you.

An Equal Opportunity Employer

SKAITYKIT IR PLATINKIT
DIRVA

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVOJE
DIDELIS
PASIRINKIMAS
NAUJŲ KNYGŲ!

* ALEKSANDRAS RUŽANIEC - RUŽANCOVAS, Vyčio Kryžiaus kavaliereus, ilgametis bibliotekininkas, paiszymėjęs lietuviškosios bibliografijos darbuotojas, mirė liepos 23 d., sulaukęs 72 m. amžiaus.

Pastaruoju metu redagavo "Knygų Lentyną" Palaidotas liepos 27 d. Daneville kapinėse.

* DR. L.O. GRINIUTĖ iš Chicago, Dirvos 50 metų sukakties proga prisiuntė 10 dol. auką spaudai paremti.

Jai priklauso Dirvos vadovybės nuosirdi padėka.

Mok. Juozas, Danutė ir Alvyda Marija Guobiai, gyv. Providence R.I., dalyvaudami Chicagoje Jaunimo Kongrese ir Dainų šventėje, ta pačia proga aplankė ir čia vykstantį Lietuvių Fondo suvažiavimą. Susipažinę su jo darbais, čia pat įsirašė į narių eilę, įmokėdami tikstantį dolerių ir paaukodami Lietuvos partizano sąskaiton dešimtį dolerių.

Turint galvoje, kad abu Guobiai yra pensininkai, ši jų auka yra nepaprastai didelė, rodanti jų tautinį sąmoningumą ir didelę tėvynės meilę.

J. Goubys yra Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas. Lietuvoje buvo gimnazijos mokytojas. Tas pačias pareigas įsėjo ir Vokietijoje Hassendorfo, Doerverdeno, Seedorfo lietuvių gimnazijose ir Seedorfo liet. mokytojų pedagoginiuose kursuose.

Guobiai lietuviškoje dvasioje yra išaušinę gražią dukrelę, kuri lanko universitetą ir studijuoja istoriją bei visuomeninius mokslus. Tikime, kad ir ji eis tais pačiais tėvėlių keliais ir dirbs lietuvių tautai.

kurių neįmanoma mūsų tautinė gyvybė.

Į šias Jono Vaitkaus sukaktines vaišes iš Hamiltono buvo atvykę sesuo Sasė ir švogėris Antanas Šukaičiai. Sukaktininkui buvo linkima ilgiausių metų ir kad sveiki galėtume susitikti prie laisvo Nemuno krantų. pb

NAUJA MOKYTOJA

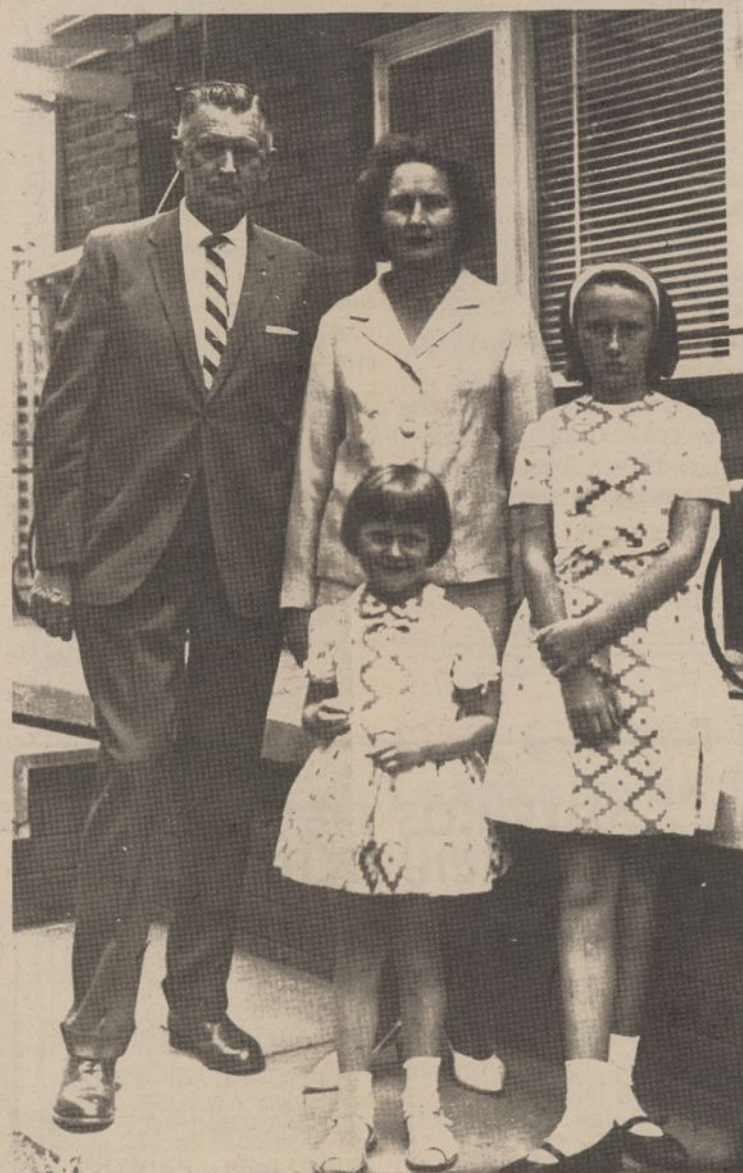
Džiugu, kad mūsų jaunoji karta nesitenkina vien kasdieniniu gyvenimu, bet kopia aukščiau, siekdama daugiau mokslo. Viena tokių yra Viktorija Regina Čiunkaitė, kuri š.m. birželio mėn. baigė Wayne State University, Detroit, gaudama Bachelor of Arts degree prancūzų kalboje. Tuo pačiu metu įsigijo ir Michigan Teaching Certificate. Rudenį pradės dėstyti Lincoln Park High School prancūzų ir ispanų kalbą.

Viktorija gimė Lietuvoje prekybininkų - pramonininkų šeimoje. Vokietijoje gyveno Bavarijoje. Detroitan atvyko 1950 m. su tėveliais ir dviem sesutėmis. Netrukus įstojo Šv. Antano parapijos pradžios mokyklon, kurią baigė geriausiais pažymiais. Po to labai gerai baigė Holy Rede-

mer High School. Kaip labai gabi mokinė be egzaminų buvo priimta Wayne State University, Detroit.

Viktorija viena pirmųjų mokinių buvo ir lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje. Dėl gero mokymosi gavo premiją. Ji taip pat dainavo Detroito mergaičių chore ir šoko tautinius šokius.

Studijuodama veikliai reikišėsi studentų organizacijose. Buvo LSS ir SAS valdybos narė. Šiuo laiku yra Studentų Atėitinių Sąjungos Centro Valdybos sekretorė. Apskritai gabi ir darbšti lietuvaite. Domisi įvairių tautų literatūra ir menu. Mėgėja daug keliauti. Šią vasarą praleidžia Europoje, kur aplankys visą eilę valstybių, susipažins su jų gyvenimu, mokslo ir kultūra.

Agr. Balys Barkus-Barkauskas su žmona dr. Valerija ir dukterimis Laima ir Rita iš Sydney Australijoje atvyko į JAV atostogų ir sustojo Chicagoje Marquette Parke pas K. ir A. Griškus. Čia praleidė porą savaitių vyks Europon. Agr. B. Barkus yra LB Australijos valdybos narys ir dirba kaip agronomas savo specialybės srityje. Dr. Valerija yra vienos Sydney ligoninės direktorė. Nuotraukoje iš kairės: agr. B. Barkus, dr. Valerija ir dukterys Laima ir Rita.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS EAST CHICAGOS SKYRIAUS RENGIAMA

GEGUŽINĖ

įvyks rugpiūčio 6 d. (šeštadienį) COMMUNITY HALL,
UNION PIER, MICHIGAN, VASARVIETĖJE.

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

Užkandinė ir baras pradės veikti nuo 1 val. po pietų, griežiant stereo plokštelių muzikai. Nuo 8 val. vakaro šokiams gros Korp! Neo-Lithuania orkestras.

Jokių rezervacijų nereikia. Atvykite ir linksminkitės.

SKYRIAUS VALDYBA

EAST CHICAGO

* ALTS-GOS E. CHICAGOS skyriaus gegužinė įvyks š.m. rugpiūčio 6 d. (šeštadienį) Union Pier, Michigan, vasarvietėje, Community Hall. Šokiams gros Korp! Neo-Lithuania orkestras.

Svečiai bus vaišinami namie gamintais užkandžiais ir gaivinami šaltais gėrimais.

Skyriaus rengiamos gegužinės turi gerą vardą ir pasisekimą visuomenėje.

* SKYRIAUS PIRMINKAS JONAS RIMKŪNAS su žmona Irena buvo išvykę porai savaitių atostogų į Tolimą Pacifiką pakrantę, Seattle, Washington. Aplankė ten gyvenantį sūnų Saulių ir susipažino su vietine aplinka.

Jaunai mokytojai linkima ir toliau likti tvirtai lietuvaite, duodant gražesnių ir brandesnių darbo vaisių lietuviškoje veikloje.

Bronė ir Tomas Čiunka augina tris dukteris. Visos darbšios, gabios ir sąmoningos lietuvaits. Tomas aktyviai reikiškiai lietuviškųjų organizacijų veikloje. Abudu tėvai, nieko nesigalėdami, stengiasi gražiai auginti dukteris ir kad jos visos trys baigtų aukštusius mokslus. Geriausia sėkmė te lydi jas lietuviškame ir mokslo kelyje.

* SKYRIAUS VALDYBOJE įvyko pasikeitimų. Valdybos narys kultūriniam reikalams V. Valeikienė, dėl laiko stokos ir kitų priežasčių, pasitraukė iš valdybos. Į jos vietą pakviesta pirmoji kandidatė E. Sidabrienė, kuri maloniai sutiko užimti pavestą pareigą. Linkime sėkmingo darbo.

* ALB-NES vietos apylinkės gegužinė įvyko liepos 17 d. Jonyno vasarvietėje. Oras pasitaikė labai gražus ir būrys bendruomenininkų maloniai praleido popietę gražioje gamtoje, o apylinkė papildė aptuštėjusią kasą. Tokie susibūrimai suartina išsiblaškiusius lietuvius ir atnauja asmeniškų kontaktus. Apylinkės valdybos ir jų žmonių pastangomis visi dalyviai buvo maloniai vaišinami. aj

KORP! NEO-LITHUANIA STOVYKLA IR TARYBOS POSĖDIS

Korp! Neo-Lithuania vasaros stovykla šiais metais įvyks nuo rugpiūčio 27 d. iki rugsėjo 5 d. CHRISTIANA LODGE, EDWARDSBURG, MICHIGAN.

Tai kolegoms žinoma, graži ir erdvi vieta su visais patogumais, sporto aikštėmis, motorlaiviais ir t.t.

Ten pat, rugsėjo 3 ir 4 dienomis, yra šaukiamas Korp! Neo-Lithuania Tarybos posėdis. Visi korporantai yra kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

* Didieji STEREO RADIO, TV, transistoriniai pagauja visą pasaulį, RASOMOS, skaiciavimo, pinigams primti mašinos ir t.t. Daug pigiau kaip kitur. Sparta atstovauja Royal, Olympia, Burroughs, Telefunken, Grundig, Zenith ir t.t. Pranešę kuo domitės, gausite katalogus su kainomis: SPARTA, P. O. Box 237, E. Northport, N. Y. 11731.

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma; ATLANTO vanduo šildomas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TEVAMS išvykus prižiūrėti vaikai.

SEZONĄ pradėdame BIRŽELIO mėn. 19 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

LINA VERBICKAITĖ Barbo -
ros Radvilaitės vaidmenyje

Mokytoja LINA VERBICKAITĖ rugpiūčio mėn. 22 d. išvyksta į Prancūziją mokytojauti kanadiečių aviacijos bazėje. Hamiltono lietuvių kolonija jos asmenyje netenka jaunos, bet darbščios visuomenės veikėjos. Čia baigus katalikių mergaičių gimnaziją ir Teachers College, dirbo pradžios mokykloje. Nors jau tremtyje užaugusi ir išsimokslinusi, bet nuo pat jaunystės labai sėkmingai reikiškiai lietuviškoje veikloje. Ji "Gyvataro" šokėja, programų pravedėja, vėliau vaikų grupės mokytoja ir vadovės pavaduotoja, "Aukuro" viena iš pagrindinių aktorijų, skautų ir ateitininkų vadovė, programų paruošėja ir laužavėdė. Pereitais metais pakelta į paskaitininkės laipsnį. Visados maloni ir linksma, savo deklamacija, šoku ar valdyba greitai pagauna publiką ir užtarnauti nusipelnė visų pagarbos ir dėmesio. Šį pavasarį Dramos Teatro "Aukuro" pastatytoje "Gulbės Giesmėje" vaidino Barborą Radvilaitę, sukurdamą ir perduodamą nelaimingos Žigimanto Augusto žmonos charakterį nepaprastai jautriai ir gerai. Tikimės, kad tai nebus gulbės giesmės hamiltoniečiams bet, kad baigus dvių metų sutartį vėl grįš pas mus sudidesniu žinių lobiu ir nauja energija. Organizacijos, kurioms Lina priklauso, ruošia jai išleistuvinį koncertą, kuriame matysime ir ją pačią dar kartą mus pradžiuginant. Koncertas įvyks Jaunimo Centre rugpiūčio mėn. 13 d. G.B.

Australijoje staiga mirus

ZENONUI KUČINSKUI,

Jo broliui ANTANUI JANUSKAI, Ponai A. JANUSKIENEI ir artimiesiems reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdline

Scholastika ir Vytautas
Stelmokai